

Zarządzenie nr 11/19
Wójta Gminy Pszczółki
z dnia 11 lutego 2019 r.

w sprawie wprowadzenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektów Urzędu Gminy w Pszczółkach oraz Kamienicy Kultury zlokalizowanych przy ul. Pomorskiej 18 i 20 w Pszczółkach

Na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) i § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109 poz. 719)

zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadza się Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektów Urzędu Gminy w Pszczółkach oraz Kamienicy Kultury zlokalizowanych przy ul. Pomorskiej 18 i 20 w Pszczółkach, stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

1. Zobowiązuje się pracownika ds. obrony cywilnej i informacji niejawnej do realizacji zapisów wprowadzonej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego oraz przeprowadzania szkoleń dla pracowników, stażystów i praktykantów z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
2. Zobowiązuje się pracownika ds. organizacyjno-administracyjnych do przedłożenia wprowadzonej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego wszystkim pracownikom.
3. Zobowiązuje się pracownika ds. kadrowych do przedkładania wprowadzonej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego nowo zatrudnionym pracownikom, praktykantom i stażystom.
4. Zobowiązuje się pracowników Urzędu Gminy w Pszczółkach, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczółkach, praktykantów i stażystów do przestrzegania zapisów Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

§ 3

Za nadzór nad realizacją zarządzenia odpowiada Sekretarz Gminy.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Załącznik
do Zarządzenia Nr 11/19 Wójta Gminy Pszczółki z dnia 11 lutego 2019 r.
w sprawie wprowadzenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego
dla obiektów Urzędu Gminy w Pszczółkach oraz Kamienicy Kultury
zlokalizowanych przy ul. Pomorskiej 18 i 20 w Pszczółkach

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dla obiektów

Urząd Gminy Pszczółki oraz Kamienica Kultury

zlokalizowane przy ul. Pomorskiej 18 i 20 w Pszczółkach

Opracował:

Wydanie 2

Tczew, 04.02.2019 r.

Spis treści

Dane ogólne	3
Przedmiot, cel i podstawa opracowania	4
Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania i warunków technicznych budynków	5
Wyposażenie w gaśnice.....	20
Potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania.	23
Zapobieganie możliwości powstawania pożarów.	24
Harmonogram stałych terminów do przestrzegania ze względu na ochronę ppoż.....	26
Zasady postępowania na wypadek pożaru i innego miejscowego zagrożenia.	26
Warunki i organizacja ewakuacji.....	28
Prace niebezpieczne pożarowo.....	34
Zasady zaznajamiania pracowników z przepisami ppoż. i zapisami instrukcji.	37
Wykaz przepisów i norm.	39
Załącznik 1 Oświadczenie pracownika	40
Załącznik 2 Zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo.....	41
Załącznik 3 Plan zagospodarowania terenu	42
Załącznik 4 Kamienica Kultury front przekrój.....	43
Załącznik 5 Plan obiektu – Budynek główny PIWNICA	44
Załącznik 6 Plan obiektu – Budynek główny PARTER	45
Załącznik 7 Plan obiektu – Budynek główny I PIĘTRO	46
Załącznik 8 Plan obiektu – Budynek główny II PIĘTRO	47
Załącznik 9 Plan obiektu – Budynek główny PODDASZE NIEUŻYTKOWE	48
Załącznik 10 Plan obiektu – Budynek w podwórzu PARTER.....	49
Załącznik 11 Plan obiektu – Budynek w podwórzu PIĘTRO.....	50
Załącznik 12 Plan obiektu – Kamienica Kultury PIWNICA	51
Załącznik 13 Plan obiektu – Kamienica Kultury PARTER.....	52
Załącznik 14 Plan obiektu – Kamienica Kultury PIĘTRO	53
Załącznik 15 Uprawnienia Inspektora ds. ochrony ppoż.....	54

Dane ogólne

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156 poz. 1118 z późn. zm.) obiekt budowlany należy projektować, budować, użytkować i utrzymywać zgodnie z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi, obowiązującymi Polskimi Normami oraz zasadami wiedzy technicznej, w sposób zapewniający spełnienie wymagań dotyczących m.in. bezpieczeństwa pożarowego. Do podstawowych przepisów w tym zakresie należą:

- ❖ Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. 1991 Nr 81 poz. 351 z późn. zm.).
- ❖ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2002 Nr 75, poz. 690 z późn. zm.).
- ❖ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 Nr 109, poz. 719 z późn. zm.).
- ❖ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. 2009 Nr 124, poz. 1030 z późn. zm.).

W myśl ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. 2002 Nr 147, poz. 1229 z późn. zm.) właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu zobowiązany jest do zapewnienia jego ochrony przeciwpożarowej.

Do jego obowiązków w szczególności należy:

- ❖ Przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- ❖ Wyposażenie budynku, obiektu budowlanego lub terenu w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- ❖ Zapewnienie konserwacji oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- ❖ Zapewnienie osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- ❖ Przygotowanie budynku, obiektu budowlanego lub terenu do prowadzenia akcji ratowniczej,
- ❖ Zapoznanie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ❖ Ustalenie sposobu postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego zawiera:

- ❖ Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania i warunków technicznych obiektu,
- ❖ Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe oraz sposoby poddawania przeglądów technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
- ❖ Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia,
- ❖ Sposoby zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo,
- ❖ Warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania,
- ❖ Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi,
- ❖ Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami,
- ❖ Plan obiektów z uwzględnieniem schematu ewakuacji oraz rozmieszczenia sprzętu ppoż.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na 2 lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Przedmiot, cel i podstawa opracowania

Celem opracowania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym, jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji pomieszczeń obiektu. Dodatkowo celem instrukcji jest określenie sposobu prowadzenia działań w razie wystąpienia pożaru lub innych zagrożeń, ustalenie zasad prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo oraz reguł informowania wszystkich użytkowników obiektu o zapisach instrukcji oraz przepisach przeciwpożarowych.

Przedmiotem opracowywanej instrukcji są dwa budynki administracyjne użyteczności publicznej – **budynek Urzędu Gminy Pszczółki** wraz z **budynkiem w podwórzu połączonym łącznikiem** z budynkiem głównym oraz niezależny **budynek Kamienicy Kultury**.

Podstawą prawną do opracowania niniejszej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego jest Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).

Do zapoznania z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowiska służbowe. Zapis ten dotyczy również pracowników niezatrudnionych na stałe, a wykonujących prace na terenie ww. budynków na podstawie umów cywilnoprawnych.

Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania i warunków technicznych budynków.

3.1. Lokalizacja obiektu.

Na działce zlokalizowanej przy ul. Pomorskiej 18 i 20 w Pszczółkach znajdują się trzy budynki należące do Urzędu Gminy: budynek główny w części północnej działki, budynek „w podwórzu” w części południowej działki oraz budynek niezależny przylegający do wschodniej granicy działki. Budynek główny gminy oraz budynek w podwórzu połączone są łącznikiem. Działka ma kształt litery „L”, o powierzchni 2145 m². Od południowej strony parcela przylega do skarpy rzeki Bielawy. Wjazd na działkę znajduje się od strony północnej z ulicy Pomorskiej.

Działka jest uzbrojona – podłączona do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, elektrycznej.

❖ Dostęp do drogi publicznej

Wjazd na działkę istniejący z ulicy Pomorskiej, będącej drogą publiczną.

❖ Zestawienie powierzchni zagospodarowania terenu

Powierzchnia działki 2145 m² - 100%

Powierzchnia zabudowy łączna 482,60 m² - 22,5%

Powierzchnia utwardzeń 1460,60 m² - 68,1%

Powierzchnia biologicznie czynna 201,80 m² - 9,4%

❖ Lokalizacja względem granic działek budowlanych zabudowanych

Budynek ze ścianami zawierającymi otwory znajduje się w odległości, co najmniej 4 m od granic działek budowlanych nieobjętych pozwoleniem na budowę. Do granic działek geodezyjnych objętych pozwoleniem na budowę odległości nienormowane. Do terenów nieprzeznaczonych pod zabudowę odległości nienormowane.

❖ Lokalizacja względem budynków sąsiednich

Do budynków ZL na działkach sąsiednich wymagana przepisami odległość minimalna jest zachowana.

Minimalne odległości budynku od obiektów sąsiadujących, wymagane z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe:

1) wymagana odległość między zewnętrznymi ścianami budynków niebędącymi ścianami oddzielenia przeciwpożarowego - ze ścianami zewnętrznymi i przekryciem dachu nie rozprzestrzeniającymi ognia mającymi na powierzchni większej niż 65% wymaganą klasę odporności ogniowej (E):

- między budynkiem (ZL), a budynkiem (ZL) – 8 m,

- między budynkiem (ZL), a budynkiem (PM) do 500 MJ/m² – 8 m,

2) w pasie terenu o szerokości określonej powyżej, otaczającym ściany zewnętrzne budynku, niebędące ścianami oddzielenia przeciwpożarowego, ściany zewnętrzne innego budynku spełniają wymagania dla ścian oddzielenia przeciwpożarowego obu budynków,

3) wymaganie, o którym mowa w pkt 2) dotyczy pasa terenu o szerokości zmniejszonej o 50% w odniesieniu do tych ścian zewnętrznych obu budynków, które tworzą między sobą kąt 60° lub większy, lecz mniejszy niż 120° ,

4) wymaganie, o którym mowa w pkt 2) nie dotyczy budynków, które:

a) są oddzielone od siebie ścianą oddzielenia przeciwpożarowego, spełniającą dla obu budynków wymagania,

b) mają ściany zewnętrzne tworzące między sobą kąt nie mniejszy niż 120° .

Zostały zachowane wymagane minimalne pasy wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalna odległość budynku od innych obiektów lub zastosowana została ściana oddzielenia przeciwpożarowego w wymaganej klasie odporności ogniowej.

W założeniach do analizy usytuowania obiektów przyjęto, że w sąsiedztwie budynków nie występują w odległości mniejszej niż wymagane przepisami: obiekt budownictwa rolnego, budynek z pomieszczeniem zagrożonym wybuchem, zbiornik z gazem, stacja paliw.

3.2. Ogólna charakterystyka obiektów.

Wszystkie budynki należące do Urzędu Gminy pełnią dokładnie tą samą funkcję – są budynkami administracyjnymi użyteczności publicznej.

Budynek główny Urzędu zlokalizowany jest w północnej części działki. Dodatkowo połączony jest łącznikiem z budynkiem w podwórzu, zlokalizowanym w głębi działki od strony południowej, równoległe do budynku głównego w odległości ok. 10 m. Budynek posiada trzy kondygnacje nadziemne, poddasze nieużytkowe oraz podpiwniczenie. Kształt w rzucie prostokątny ma wymiary 18,03x12,03 m. Wysokość budynku wynosi 9,47 m – od poziomu terenu do górnej powierzchni najwyższego położonego stropu, łącznie z grubością izolacji cieplnej i warstwy jej osłaniającej. Dach dwuspadowy o kącie nachylenia ok. 50° , kryty jest dachówką ceramiczną. Budynek został wybudowany w latach przedwojennych i jest wpisany do Gminnej Ewidencji Zabytków. W budynku znajdują się pomieszczenia biurowe, sanitariaty, sala konferencyjna. Budynek posiada główne wejście od strony północnej (od ulicy Pomorskiej) oraz dodatkowe wejście od strony południowej przez łącznik.

Budynek w podwórzu posiada dwie kondygnacje nadziemne, bez podpiwniczenia. Kształt w rzucie prostokątnym ma wymiary 14,35x6,86 m. Wysokość budynku 7,35 m. Budynek wybudowany został w latach powojennych, modernizacji dokonano w roku 2017. W budynku znajdują się pomieszczenia biurowe, pomieszczenie gospodarcze i WC. Budynek posiada wejście przez łącznik – od strony wschodniej (od podwórza) lub przez budynek główny.

Łącznik pomiędzy budynkiem głównym, a budynkiem w podwórzu ma wymiary w rzucie 3,97x9,98m, wysokość 4,88 m. oraz posiada dach dwuspadowy o kącie nachylenia 40° .

Kamienica Kultury jest obiektem niezależnym, usytuowanym przy wschodniej granicy działki i przylegającym do istniejącego na działce sąsiedniej (nr ewidencyjny 337/2) budynku usługowo-mieszkalnego.

Usytuowanie wszystkich budynków w stosunku do innych budynków spełnia wymagania przeciwpożarowe.

3.3. Powierzchnia, wysokość i liczba kondygnacji.

❖ Budynek w podwórzu

Wysokość – 7,35 m,

Ilość kondygnacji nadziemnych – 2,

Kondygnacja podziemna – nie występuje,

Grupa wysokości – do 12 m włącznie nad poziomem terenu – niski (N),

Powierzchnia wewnętrzna - 205,52 m²,

Powierzchnia zabudowy – 125,34 m²,

Kubatura brutto – 922,40 m³.

❖ Budynek główny

Wysokość – 9,47 m,

Ilość kondygnacji nadziemnych – 3,

Poddasze nieużytkowe – występuje,

Kondygnacja podziemna – o charakterze techniczno-gospodarczym,

Grupa wysokości – do 12m włącznie nad poziomem terenu – budynek Niski (N),

Powierzchnia zabudowy – 258,84 m²,

Kubatura brutto 2355,20 m³.

❖ Kamienica Kultury

Wysokość – 9,54 m,

Grupa wysokości – do 12 m włącznie nad poziomem terenu – budynek niski (N),

Ilość kondygnacji nadziemnych – 2,

Kondygnacja podziemna – o charakterze techniczno-gospodarczym,

Powierzchnia zabudowy – 133,30 m²,

Powierzchnia wewnętrzna - 241,62 m²,

Kubatura brutto – 1.044 m³.

3.4. Zestawienie powierzchni budynku

❖ Budynek główny

BUDYNEK GŁÓWNY		
Nr pom.	Nazwa pomieszczenia	Pow. Netto [m ²]
PIWNICA		
0.1	KLATKA SCHODOWA	12,74
0.2	KOTŁOWNIA	11,81
0.3	POMIESZCZENIE GOSPODARCZE	19,85
0.4	POMIESZCZENIE GOSPODARCZE	21,74
0.6	POMIESZCZENIE GOSPODARCZE	18,41
0.7	POMIESZCZENIE GOSPODARCZE	9,77
0.8	PRZEDSIONEK	3,20
0.9	POMIESZCZENIE PORZĄDKOWE	12,30
0.10	WC	3,79
0.11	KOMUNIKACJA	7,27
0.12	POMIESZCZENIE SOCJALNE	20,14
RAZEM		141,02
PARTER		
1.1	KOMUNIKACJA	27,94
1.2	SALA ŚLUBÓW	30,25
1.3	KADRY	14,90
1.4	EWIDENCJA	20,76
1.5	WC	3,30
1.6	WIATROŁAP	4,53
1.7	GABINET	19,68
1.8	SALA NARAD	21,43
1.9	WC	3,12
1.10	GABINET	14,87
1.11	SEKRETARIAT+HALL	17,34
RAZEM		178,12
PIĘTRO I		
2.1	KOMUNIKACJA	21,50
2.2	POMIESZCZENIE BIUROWE	50,87
2.3	POMIESZCZENIE BIUROWE	22,43
2.4	KASA	6,06
2.5	WC	2,55
2.6	POMIESZCZENIE BIUROWE	15,74
2.7	POMIESZCZENIE BIUROWE	22,20
2.8	HOL	8,80
2.9	POMIESZCZENIE BIUROWE	20,72
2.10	POMIESZCZENIE BIUROWE	10,40
RAZEM		181,27
PIĘTRO II		
3.1	KOMUNIKACJA	29,84
3.2	SERWEROWNIA	15,90
3.3	POMIESZCZENIE BIUROWE	13,25
3.4	POMIESZCZENIE BIUROWE	24,09
3.5	POMIESZCZENIE SOCJALNE	12,37
3.6	WC	5,16
3.7	POMIESZCZENIE BIUROWE	64,42
3.8	POMIESZCZENIE GOSPODARCZE	15,49
RAZEM		180,52
PODDASZE NIEUŻYTKOWE		
4.1	POMIESZCZENIE TECHNICZNE	25,68
4.2.	WC	1,50
RAZEM		27,18
POW. UŻYTKOWA ŁĄCZNIE		769,86

❖ **Budynek w podwórzu**

BUDYNEK W PODWÓRZU			
Nr pom.	Nazwa pomieszczenia	Rodzaj posadzki	Pow. Netto [m²]
POMIESZCZENIA PARTERU			
0.1	ŁĄCZNIK	GRES	27,53
0.2	KLATKA SCHODOWA	GRES	13,08
0.3	PRZEDSIONEK	GRES	11,85
0.4	WC	GRES	2,62
0.5	POM.GOSPODARCZE	wykładzina pcv	5,40
0.6	POM. BIUROWE	wykładzina pcv	12,70
0.7	POM. BIUROWE	wykładzina pcv	8,72
0.8	POM. BIUROWE	wykładzina pcv	6,58
0.9	POM. BIUROWE	wykładzina pcv	13,15
0.10	POM. BIUROWE	wykładzina pcv	9,71
RAZEM			111,34 m²
POMIESZCZENIA PIĘTRA (PODDASZA)			
2.1	KLATKA SCHODOWA	GRES	13,08
2.2	KORYTARZ	GRES	12,91
2.3	POM. BIUROWE	wykładzina pcv	9,08
2.4	POM. BIUROWE	wykładzina pcv	9,08
2.5	POM. BIUROWE	GRES	37,94
2.6	WC	wykładzina pcv	6,03
RAZEM			88,12
ŁĄCZNA POW. PODDASZA			199,46

❖ **Kamienica Kultury**

KAMIENICA KULTURY		
Nr pom.	Nazwa pomieszczenia	Pow. Netto [m²]
PIWNICA		
-1.1	POMIESZCZENIE GOSPODARCZE	24,42
RAZEM		24,42
PARTER		
0.1	KOMUNIKACJA	5,21
0.2	POMIESZCZENIE WIELOFUNKCYJNE	29,90
0.3	POMIESZCZENIE GOSPODARCZE	2,06
0.4	POMIESZCZENIE BIUROWE	19,93
0.5	WC	4,65
0.6	PRZEDSIONEK	7,45
0.7	KLATKA SCHODOWA	24,29
0.8	KOMUNIKACJA	6,60
RAZEM		100,09
PIĘTRO		
1.1	SALA WYSTAWIENNICZO-WIDOWISKOWA	80,66
1.2	ANEKS KUCHENNY Z PIECEM GAZOWYM	6,23
1.3	KOMUNIKACJA	21,46
RAZEM		108,35
POW. UŻYTKOWA ŁĄCZNIE		232,86

3.5. Charakterystyka zagrożenia pożarowego, w tym parametry pożarowe materiałów niebezpiecznych pożarowo.

W strefie pożarowej wszystkich obiektów oraz w zakresie zagospodarowania terenu, nie przewiduje się składowania lub stosowania (występowania) materiałów niebezpiecznych pożarowo w rozumieniu przepisów przeciwpożarowych.

W budynku przewiduje się występowanie typowego wyposażenia jak dla budynku (ZL), z uwzględnieniem stawianych im wymagań w szczególności w zakresie rozprzestrzeniania ognia i produktów rozkładu termicznego.

Przewiduje się obecność różnorodnych materiałów, głównie zaliczanych do grupy pożarowej A (materiały stałe, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli), związane z przeznaczeniem strefy pożarowej.

Wymagania dla elementów stałego wyposażenia i wystroju wewnątrz:

- ❖ Na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji, nie mogą być zastosowane materiały i wyroby budowlane łatwo zapalne.
- ❖ Okładziny sufitów oraz sufity podwieszane powinny być wykonane tylko z materiałów niepalnych lub niezapalnych, niekapiących i nieodpadających pod wpływem ognia.
- ❖ W pomieszczeniach przeznaczonych do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób stosowanie łatwo zapalnych przegród, stałych elementów wyposażenia i wystroju wewnątrz oraz wykładzin podłogowych jest zabronione.
- ❖ W przypadku stosowania materiałów wykończeniowych luźno zwisających, w szczególności w kurtynach, zasłonach, draperiach, kotarach oraz żaluzjach, za łatwo zapalne uważa się materiały, których właściwości określone w badaniach zgodnych z Polskimi Normami odnoszącymi się do zapalności i rozprzestrzeniania płomienia przez wyroby włókiennicze, nie spełniają, co najmniej jednego z kryteriów:
  - 1) ti 4s,
  - 2) ts 30s.
  - 3) nie następuje przepalenie trzeciej nitki,
  - 4) nie występują płonące krople.

W budynku **nie przewiduje się stosowania materiałów niebezpiecznych** pożarowo oraz materiałów mogących tworzyć mieszaniny wybuchowe z powietrzem.

3.6. Informacje o strefach pożarowych, kategorii zagrożenia ludzi oraz przewidywanej liczbie osób na każdej kondygnacji i w pomieszczeniach oraz o drzwiach ewakuacyjnych, które powinny otwierać się na zewnątrz pomieszczeń.

❖ Budynek główny

Obiekt zalicza się do kategorii zagrożenia ludzi ZL III w myśl § 209 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 poz. 1422). Budynek stanowi jedną strefę pożarową i nie przekracza dopuszczalnej wielkości 5000 m². Przewidywana liczba osób przebywających jednocześnie w budynku wynosi 40 osób i na poszczególnych kondygnacjach nie przekracza 10 osób.

❖ Budynek w podwórzu

Budynek z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania zakwalifikowany do kategorii ZL III zagrożenia ludzi. Przewidywana liczba osób przebywających jednocześnie na kondygnacji:

- 1) parter – do 10,
- 2) I piętro – do 10.

Przewidywana liczba osób przebywających jednocześnie w pomieszczeniach budynku – do 10 osób.

❖ **Kamienica kultury**

Strefa pożarowa budynku z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania zakwalifikowana do kategorii ZL III zagrożenia ludzi. Przewidywana liczba osób przebywających jednocześnie w budynku – do 70.

Przewidywana liczba osób przebywających jednocześnie na kondygnacji budynku:

- parter – do 25 osób,
- I piętro – do 40 osób.

Przewidywana liczba osób przebywających jednocześnie w pomieszczeniach budynku:

- sala konferencyjna – do 40 osób,
- biurowe - do 20 osób,
- w pozostałych pomieszczeniach – do 3 osób.

Budynek główny Urzędu Gminy oraz **łącznik** stanowią 1 strefę pożarową, natomiast **budynek w podwórzu stanowi** drugą odrębną strefę pożarową. Strefy oddzielone są ścianą i drzwiami o parametrach przeciwpożarowych zgodnie z przepisami. Kamienica Kultury stanowi jedną odrębną strefę pożarową.

Wszystkie strefy pożarowe nie przekraczają dopuszczalnej wielkości 5000 m² i 8000 m² i oddzielone są od innych stref elementami oddzielenia przeciwpożarowego lub pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalna odległość od innych budynków.

Drzwi wyjściowe ze wszystkich budynków otwierają się na zewnątrz. Drzwi nie muszą być wyposażone w urządzenia przeciw paniczne (brak w obiekcie grup powyżej 300 osób w poszczególnych pomieszczeniach).

3.7. Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego

Dla części ZL nie określa się gęstości obciążenia ogniowego. Dla pomieszczeń magazynowych i technicznych funkcjonalnie związanych z budynkiem gęstość obciążenia ogniowego wynosi do 500 MJ/m².

3.8. Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych

W strefie pożarowej poszczególnych budynków, nie przewiduje się używania (występowania) lub przechowywania (składowania) materiałów niebezpiecznych pożarowo. Nie przewiduje się występowania mieszaniny wybuchowej w powietrzu, z uwzględnieniem zastosowanych zabezpieczeń technicznych i organizacji pracy.

W obiekcie nie przewiduje się występowania butli z gazami, w tym butli z gazem palnym, a instalacja z gazu ziemnego doprowadzona jest do kotła na paliwo gazowe o mocy cieplnej do 30kW zlokalizowanego w pomieszczeniu kuchennym Kamienicy Kultury.

W budynku (N) Kamienicy, we wszystkich miejscach, w których istnieje możliwość wycieku oraz nagromadzenia gazu ziemnego przy stanach awaryjnych instalacji lub przyłącza gazowego – zastosowany stacjonarny system wykrywania gazu ze stacjonarnymi detektorami (czujkami), działający w przypadku przekroczenia stężenia gazu odpowiadającego 10% dolnej granicy wybuchowości oraz połączony z zaworem automatycznie odcinającym dopływ gazu do instalacji.

W przestrzeni zewnętrznej również nie przewiduje się występowania strefy zagrożenia wybuchem.

3.9. Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania się ognia.

❖ Budynek główny

Wymagana klasa odporności pożarowej budynek (SW) razem z kondygnacją podziemną – **klasa „B” odporności pożarowej**, z elementów nie rozprzestrzeniających ognia.

❖ Budynek w podwórzu

Wymagana klasa odporności pożarowej budynek (N) bez kondygnacji podziemnej - jak dla ZL III o dwóch kondygnacjach nadziemnych, gdy poziom stropu nad pierwszą kondygnacją nadziemną jest na wysokości nie większej niż 9m nad poziomem terenu - **klasa „D” odporności pożarowej**, z elementów nie rozprzestrzeniających ognia.

❖ Kamienica kultury

1) dla części nadziemnej - jak dla ZLIII o dwóch kondygnacjach nadziemnych, gdy poziom stropu nad pierwszą kondygnacją nadziemną jest na wysokości nie większej niż 9 m nad poziomem terenu - **klasa „D” odporności pożarowej**, z elementów nie rozprzestrzeniających ognia,

2) dla części podziemnej o charakterze techniczno-gospodarczym - **klasa „C” odporności pożarowej**, z elementów nie rozprzestrzeniających ognia.

Wszystkie elementy budynków będą odpowiadać wymaganiom w zakresie **odporności ogniowej** oraz stopnia rozprzestrzeniania ognia w sposób przedstawiony w tabeli:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ^{5*)}					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	Strop ¹⁾	ściana zewnętrzna ^{1),2)}	ściana wewnętrzna ¹⁾	przekrycie dachu ³⁾
„B”	R 120	R 30	REI 60	EI 60 (o↔i)	EI 30	RE 30
„C”	R 60	R 15	REI 60	EI 30 (o↔i)	EI 15	RE 15
„D”	R 30	(-)	REI 30	EI 30 (o↔i)	(-)	(-)

Oznaczenia w tabeli:

R- nośność ogniowa (w minutach), określana zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E- szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I-izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

*) Z zastrzeżeniem § 219 ust.1

¹⁾ Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

²⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa między kondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem- ścian zewnętrznych budynku stanowiących obudowę dróg komunikacji ogólnej.

³⁾ Wymagania nie dotyczą naświetli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem § 218), jeśli otwory w połąci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni, nie dotyczą także budynku, w którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria określone w kol.4.

⁵⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacjami.

Wszystkie elementy budynku będą posiadały parametr nierozprzestrzeniania ognia (NRO).

Biegi i spoczniki schodów oraz pochylnie służące do ewakuacji w klasie odporności ogniowej R 30, żelbetowe z materiałów niepalnych.

Obudowa poziomych dróg ewakuacyjnych powinna mieć klasę odporności ogniowej wymaganą dla ścian wewnętrznych, nie mniejsza niż EI 15.

W ścianach wewnętrznych, stanowiących obudowę dróg ewakuacyjnych w strefach pożarowych ZLIII, dopuszcza się umieszczenie nieotwieranych naświetli powyżej 2 m od poziomu posadzki, jeżeli przylegające pomieszczenia nie są zagrożone wybuchem i jeżeli gęstość obciążenia ogniowego w tych pomieszczeniach nie przekracza 1.000 MJ/m².

Ścianek działowych oddzielających od siebie pomieszczenia, dla których określa się łącznie długość przejścia ewakuacyjnego, nie dotyczą wymagania klasy odporności ogniowej.

W ścianach zewnętrznych budynku wielokondygnacyjnego pas między kondygnacyjny o wysokości co najmniej 0,8 m. Warunki dla pasa między kondygnacyjnego nie dotyczą ścian dróg komunikacji ogólnej.

3.10 Klasa odporności ogniowej elementów oddzielenia przeciwpożarowego.

- ❖ ściany – REI 120
- ❖ stropy – REI 60
- ❖ drzwi przeciwpożarowe- EI 30

Drzwi o deklarowanej odporności ogniowej powinny być zaopatrzone w samozamykacze.

Przejścia i przepusty przez elementy oddzielenia przeciwpożarowego (ściana p.poż., wydzielenie pomiędzy strefami pożarowymi) zostaną zabezpieczone do klasy odporności ogniowej oddzielenia.

Przejścia i przepusty przez elementy pomieszczeń zamkniętych wydzielonych przegrodami w klasie nie niższej niż EI 60 bądź REI 60 o średnicy większej niż 4cm powinny być zabezpieczone do klasy odporności ogniowej elementu (ściany, stropu).

Elementy oddzielenia przeciwpożarowego murowane lub żelbetowe z zachowaniem wymaganej klasy odporności ogniowej, wykonane z materiałów niepalnych, a występujące w nich otwory – zamykane za pomocą drzwi przeciwpożarowych bądź innego zamknięcia przeciwpożarowego.

Ocieplenie ścian oddzielenia przeciwpożarowego z wełny mineralnej niepalnej.

Ścianę oddzielenia przeciwpożarowego wznosi się na własnym fundamencie lub na stropie, opartym na konstrukcji nośnej o klasie odporności ogniowej nie niższej od odporności ogniowej tej ściany.

Ściana oddzielenia przeciwpożarowego wysunięta na co najmniej 0,3 m poza lico ściany zewnętrznej budynku lub na całej wysokości ściany zewnętrznej zastosowano pionowy pas z materiału niepalnego o szerokości co najmniej 2 m i klasie odporności ogniowej EI 60.

Przekrycie dachu budynków z elementów nie rozprzestrzeniających ognia. W dachu budynku, którego znajdują się świetliki lub klapy dymowe, ściany oddzielenia przeciwpożarowego usytuowane od nich w odległości poziomej mniejszej niż 5 m, należy wyprowadzić ponad górną ich krawędź na wysokość co najmniej 0,3 m, przy czym wymaganie to nie dotyczy świetlików nieotwieranych o klasie odporności ogniowej co najmniej E 30.

Przepusty instalacyjne w elementach oddzielenia przeciwpożarowego powinny mieć klasę odporności ogniowej (EI) wymaganą dla tych elementów. Dopuszcza się nieinstalowanie przepustów dla pojedynczych rur instalacji wodnych, kanalizacyjnych i ogrzewczych, wprowadzanych przez ściany i stropy do pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

3.11. Wyposażenie obiektu w instalacje i urządzenia oraz sposób ich zabezpieczenia.

❖ Wymagania szczególne w zakresie wentylacji i klimatyzacji

Przewody wentylacyjne i klimatyzacyjne w miejscu przejścia przez elementy oddzielenia przeciwpożarowego powinny być wyposażone w przeciwpożarowe klapy odcinające o klasie odporności ogniowej równej klasie odporności ogniowej elementu oddzielenia przeciwpożarowego z uwagi na szczelność ogniową, izolacyjność ogniową i dymoszczelność (EIS).

Przewody wentylacyjne i klimatyzacyjne samodzielne lub obudowane prowadzone przez strefę pożarową, której nie obsługują, powinny mieć klasę odporności ogniowej wymaganą dla elementów oddzielenia przeciwpożarowego tych stref pożarowych, z uwagi na szczelność ogniową, izolacyjność ogniową i dymoszczelność (EIS) lub powinny być wyposażone w przeciwpożarowe klapy odcinające.

Odległość niez izolowanych przewodów wentylacyjnych od wykładzin i powierzchni palnych powinna wynosić, co najmniej 0,5 m. Drzwiczki rewizyjne stosowane w kanałach i przewodach wentylacyjnych powinny być wykonane z materiałów niepalnych.

Elastyczne elementy łączące, służące do połączenia sztywnych przewodów wentylacyjnych z elementami instalacji lub urządzeniami, z wyjątkiem wentylatorów, powinny być wykonane z materiałów, co najmniej trudno zapalnych, posiadać długość nie większą niż 4m, przy czym nie powinny być prowadzone przez elementy oddzielenia przeciwpożarowego.

Elastyczne elementy łączące wentylatory z przewodami wentylacyjnymi powinny być wykonane z materiałów co najmniej trudno zapalnych, przy czym ich długość nie powinna przekraczać 0,25 m.

Dopuszcza się stosowanie systemów centralnego ogrzewania powietrznego we wszystkich obiektach i pomieszczeniach, pod warunkiem zastosowania samoczynnych urządzeń (termoregulatorów) zapobiegających przekroczeniu dopuszczalnych temperatur w przypadku zaniku przepływu powietrza oraz blokady uniemożliwiającej włączenie elementów grzewczych przed uruchomieniem nawiewu powietrza. Powierzchnie przewodów i urządzeń grzewczych oraz ich izolacje w obrębie pomieszczeń, w których mogą wydzielać się palne pyły i włókna, muszą być gładkie, łatwe do oczyszczenia i nierozprzestrzeniające ognia.

Instalacje wentylacji mechanicznej i klimatyzacji w budynku powinny spełniać następujące wymagania:

- przewody wentylacyjne powinny być wykonane i prowadzone w taki sposób, aby w przypadku pożaru nie oddziaływały siłą większą niż 1kN na elementy budowlane, a także aby przechodziły przez przegrody w sposób umożliwiający kompensację wydłużeń przewodu,
- zamocowania przewodów do elementów budowlanych powinny być wykonane z materiałów niepalnych, zapewniających przejście siły powstającej w przypadku pożaru w czasie nie krótszym niż wymagany dla klasy odporności ogniowej przewodu lub kłapy odcinającej,
- w przewodach instalacyjnych nie należy prowadzić innych instalacji,
- filtry i tłumiki powinny być zabezpieczone przed przeniesieniem się do ich wnętrza palących się cząstek.

Dopuszcza się zainstalowanie w przewodzie wentylacyjnym wentylatorów i urządzeń do uzdatniania powietrza pod warunkiem wykonania ich obudowy o klasie odporności ogniowej E I 60.

❖ Instalacja elektryczna.

Wszystkie budynki wyposażone są w instalację elektryczną oraz przeciwpożarowy wyłącznik prądu. Instalacje elektroenergetyczne zostały zaprojektowane i wykonane zgodnie z warunkami technicznymi Polskich Norm w tym m.in.:

- PN- IEC 364-4-481:1994 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych- Ochrona zapewniająca bezpieczeństwo- Dobór środków ochrony w zależności od wpływów zewnętrznych- Wybór środków ochrony przeciwporażeniowej w zależności od wpływów zewnętrznych (w zakresie pkt. 481.3.1.1).
- PN-EN 12464-1:2004 Światło i oświetlenie- Oświetlenie miejsc pracy- Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach.

- PN- HD 60364-1:2010 Instalacje elektryczne niskiego napięcia- Część 1: Wymagania podstawowe, ustalenie ogólnych charakterystyk, definicje.
- PN- HD 60364-4-41:2009 Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 4-41: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa- Ochrona przed porażeniem elektrycznym.
- PN- IEC 60364-4-42:1999 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych- Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa- Ochrona przed skutkami oddziaływania cieplnego.
- PN- IEC 60364-4-43:1999 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych- Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa- ochrona przed prądem przetężeniowym.
- PN- IEC 60364-4-443:1999:1999 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych- ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa- Ochrona przed przepięciami- Ochrona przed przepięciami – Ochrona przed przepięciami atmosferycznymi lub łączeniowymi.
- PN- IEC 60364-4-444:2001 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych- Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa- Ochrona przed przepięciami- Ochrona przed zakłóceniami elektromagnetycznymi (EMI) w instalacjach obiektów budowlanych.
- PN- IEC 60364-4-45:1999 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych- Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa- Ochrona przed obniżeniem napięcia.
- PN- IEC 60364-4-473:1999 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych- Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa- Stosowanie środków ochrony zapewniających bezpieczeństwo- Środki ochrony przed prądem przetężeniowym.
- PN- IEC 60364-4-482:1999 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych- Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa- Dobór środków ochrony w zależności od wpływów zewnętrznych- Ochrona przeciwpożarowa.
- PN- IEC 60364-5-51:2000 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych- Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego- Postanowienia ogólne.
- PN-IEC60364-5-52:2002 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych- Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego- Oprzewodowanie.
- PN- IEC 60364-5-523:2001 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych- Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego- Obciążalność prądowa długotrwała przewodów.
- PN- HD 60364-5-559:2010 Instalacje elektryczne niskiego napięcia- Część 5-54: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego- Uziemienia, przewody ochronne i przewody połączeń ochronnych.
- PN- HD 60364-5-559:2010 Instalacje elektryczne niskiego napięcia- Część 5-55: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego- Inne wyposażenie- Sekcja 559: Oprawy oświetleniowe i instalacje oświetleniowe.
- PN- EIC 60364-5-56:1999 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych- Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego- Instalacje bezpieczeństwa.

❖ **Instalacja odgromowa.**

Zgodnie z § 53 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002. r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1422) budynki Urzędu Gminy są wyposażony w instalację odgromową w wykonaniu podstawowym.

3.12. Dobór urządzeń przeciwpożarowych

Urządzenia przeciwpożarowe w obiektach zostały dobrane zgodnie z wymaganiami wynikającymi z przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej i przyjętego scenariusza rozwoju zdarzeń w czasie pożaru. We wszystkich budynkach **NIE zachodzi obowiązek** stosowania niżej wymienionych urządzeń przeciwpożarowych:

- 1) stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające,
- 2) urządzenia inertyzujące,
- 3) system sygnalizacji pożarowej,
- 4) dźwiękowy system ostrzegawczy,
- 5) zawory hydrantowe,
- 6) hydranty wewnętrzne 52 mm,
- 7) hydranty wewnętrzne 33 mm,
- 8) hydranty wewnętrzne 25 mm,
- 9) pompy w pompowni przeciwpożarowej,
- 10) przeciwpożarowe klapy odcinające,
- 11) kurtyny dymowe,
- 12) urządzenia oddymiające,
- 13) dźwig dla ekip ratowniczych,
- 14) drzwi przeciwpożarowe i inne zamknięcia przeciwpożarowe wyposażone w system sterowania.

W budynkach zaprojektowane zostały następujące urządzenia przeciwpożarowe:

Obiekt	Zastosowane urządzenia przeciwpożarowe
Budynek główny	<ul style="list-style-type: none"> • Przeciwpożarowy wyłącznik prądu. • Autonomiczne awaryjne oświetlenie ewakuacyjne.
Budynek w podwórzu	<ul style="list-style-type: none"> • Przeciwpożarowy wyłącznik prądu, • System wykrywania gazu, działający w przypadku przekroczenia stężenia gazu odpowiadającego 10% dolnej granicy wybuchowości oraz połączony z zaworem automatycznie odcinającym dopływ gazu - kocioł kondensacyjny o łącznej mocy cieplnej do 30 kW, • System sygnalizacji pożarowej (SSP).

	<ul style="list-style-type: none"> • Autonomiczne awaryjne oświetlenie ewakuacyjne.
Kamienica Kultury	<ul style="list-style-type: none"> • Przeciwpożarowy wyłącznik prądu, • Autonomiczne awaryjne oświetlenie ewakuacyjne.

Poniżej przedstawiona została charakterystyka poszczególnych rozwiązań.

❖ **Oświetlenie ewakuacyjne**

Instalacją oświetlenia ewakuacyjnego objęte są drogi komunikacyjne wraz z wyjściami oraz pomieszczenie z Centralą CSP. Oświetlenie ewakuacyjne powinno działać przez co najmniej 1 godzinę od zaniku oświetlenia podstawowego. Oświetlenie należy wykonać zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi wymagań w tym zakresie. Oprawy oświetlenia awaryjnego ze zintegrowanym inwerterem oraz baterią zasilającą. W projekcie instalacji oświetlenia awaryjnego, należy uwzględnić między innymi:

- 1) celem awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego jest zapewnienie oświetlenia określonej strefy, dostarczonego niezwłocznie, automatycznie i na wystarczający czas, gdy zawiedzie zasilanie oświetlenia podstawowego,
- 2) instalacja awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego powinna spełniać następujące funkcje:
  - oświetlać znaki drogi ewakuacyjnej,
  - wytwarzać natężenie oświetlenia na drogach ewakuacyjnych i wzdłuż dróg ewakuacyjnych w taki sposób, aby możliwy był bezpieczny ruch w kierunku do bezpiecznego wyjścia,
  - zapewniać, aby punkty alarmu pożarowego i sprzętu przeciwpożarowego rozmieszczone wzdłuż dróg ewakuacyjnych mogły być łatwo zlokalizowane i użyte,
  - umożliwiać działanie związane ze środkami bezpieczeństwa,
- 3) z powodu obniżenia sprawności źródeł światła w okresie eksploatacji, zabrudzenia opraw i innych czynników zewnętrznych należy projektować natężenie oświetlenia na poziomie minimum 1,25 lx, przyjmując, że na drodze ewakuacyjnej nie ma światła odbitego od podłóg, ścian i sufitów,
- 4) jeżeli punkty pierwszej pomocy lub urządzenia przeciwpożarowe i przyciski alarmowe nie znajdują się na drodze ewakuacyjnej ani w strefie otwartej, to powinny one być tak oświetlone, aby natężenie oświetlenia na podłodze w ich pobliżu wynosiło co najmniej 5 lx.

❖ **Przeciwpożarowy wyłącznik prądu**

W strefach pożarowych o kubaturze przekraczającej 1.000 m³ lub zawierających strefy zagrożenia wybuchem jest obowiązek stosowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu.

Zaprojektowany został przeciwpożarowy wyłącznik prądu odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

Wszystkie urządzenia, które są niezbędne podczas pożaru w tym urządzenia przeciwpożarowe, muszą być zasilane sprzed przeciwpożarowego wyłącznika prądu.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu umieszczony jest na zewnątrz budynku i odpowiednio oznakowany. *Dokładną lokalizację poszczególnych wyłączników przedstawiają schematy stanowiące załączniki do niniejszej instrukcji.*

Przyciski przeciwpożarowego wyłącznika prądu zasilane są kablem (PH) według projektu branży elektrycznej. Odcięcie dopływu prądu przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu nie może powodować samoczynnego załączenia drugiego źródła energii elektrycznej, w tym zespołu prądotwórczego, z wyjątkiem źródła zasilającego oświetlenie awaryjne.

❖ System wykrywania gazu

System wykrywania gazu, działający w przypadku przekroczenia stężenia gazu odpowiadającego 10% dolnej granicy wybuchowości oraz połączony z zaworem automatycznie odcinającym dopływ gazu, z uwzględnieniem między innymi:

- wykrycie gazu odłącza dopływ gazu,
- każda informacja sygnalizowana użytkownikom.

❖ System sygnalizacji pożaru (SSP)

W budynku w podwórzu zainstalowana została **centrala sygnalizacji pożarowej POLON 4100**, wraz z urządzeniami współpracującymi. W obiekcie we wszystkich pomieszczeniach zamontowane zostały **optyczne czujki dymu** (za wyjątkiem pomieszczeń sanitarnych). Dodatkowo zainstalowano przyciski do ręcznego uruchomienia sygnalizacji pożarowej, tzw. **przyciski ROP** – ręczne ostrzegacze pożarowe oraz elementy we/wy zapewniające współdziałanie systemu z innymi urządzeniami, np. instalacją detekcji gazu ziemnego i instalacją kontroli dostępu. System SSP pełni nadrzędną funkcję w stosunku do pozostałych instalacji w budynku. Panel wyniesiony centrali CSP znajduje się w recepcji/sekretariacie na parterze w budynku głównym. Dodatkowo zainstalowano **sygnalizatory optyczno-akustyczne**, zasilane iysterowane przez moduł sygnalizatorów w centrali CSP. Sygnalizatory załączane są po wystąpieniu alarmu II stopnia. **Nie istnieje** zdalne powiadomienie do komendy straży pożarnej.

Dokładna lokalizacja poszczególnych elementów systemu sygnalizacji pożarowej została zaznaczona na schematach budynków stanowiących załączniki do niniejszej instrukcji.

3.13. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Zewnętrzny hydrant zlokalizowany jest wzdłuż chodnika przed wejściem do budynku Kamienicy Kultury od ul. Pomorskiej.

Wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru dla poszczególnych budynków Urzędu Gminy (budynki ZL o kubaturze brutto do 5.000 m³ i o powierzchni wewnętrznej do 1.000 m²) wynosi 10 dm³/s z co najmniej jednego hydrantu o średnicy 80 mm lub 100 m³ zapasu wody w przeciwpożarowym zbiorniku wodnym. Woda do celów przeciwpożarowych dla obiektu dostępna jest z urządzeń zaopatrujących w wodę ludność.

Wymaganą ilość wody do celów przeciwpożarowych zapewnia się z istniejącej sieci wodociągowej przeciwpożarowej z hydrantami zewnętrznymi przeciwpożarowymi, stanowiącą źródło wody do celów przeciwpożarowych - wydajność wodociągu co najmniej 10 dm³/s.

Hydranty zewnętrzne przeciwpożarowe umieszcza się wzdłuż dróg i ulic oraz przy ich skrzyżowaniach, przy zachowaniu odległości:

- 1) najbliższego hydrantu od chronionego obiektu budowlanego – do 75m,
- 2) innych niż wymieniony w pkt 1) hydrantów wymaganych do ochrony obiektu budowlanego – do 150m,
- 3) od ściany chronionego budynku - co najmniej 5m.

Wydajność nominalna hydrantu zewnętrznego przeciwpożarowego, przy ciśnieniu nominalnym 0,2MPa mierzonym na zaworze hydrantowym podczas poboru wody, nie może być mniejsza - dla hydrantu DN 80 – niż 10 dm³/s.

Miejsce usytuowania hydrantu zewnętrznego należy oznakować zgodnie z normami.

3.14. Drogi pożarowe.

Zgodnie z § 12 ust. 1 punkt 1) Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030) **do budynku niskiego (N)** zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III o powierzchni nie przekraczającej 1000m², nie zachodzi prawny obowiązek zapewnienia drogi pożarowej.

Dojazd do wszystkich budynków zapewniony jest przez utwardzoną drogę dojazdową - ul. Pomorska, przebiega wzdłuż dłuższego boku budynku, przy czym oddalona jest od ściany budynku o co najmniej 5 m i pomiędzy budynkiem, a drogą pożarową nie występują stałe elementy zagospodarowania terenu o wysokości przekraczającej 3 m lub drzewa uniemożliwiające dostęp do elewacji budynku za pomocą podnośników lub drabin mechanicznych. Budynki Urzędu Gminy połączone są z ulicą Pomorską utwardzonym dojściem o szerokości co najmniej 1,5 m i długości nie większej jak 50 m.

Wyposażenie w gaśnice

❖ Budynek główny

Budynek główny Urzędu został wyposażony w **5 gaśnic** proszkowych o masie środka gaśniczego 4kg. Gaśnice zlokalizowane są na każdej kondygnacji budynku.

❖ Budynek w podwórzu

Budynek w podwórzu został wyposażony w **2 gaśnice** proszkowe o masie środka gaśniczego 4 kg, na każdej kondygnacji po 1 szt.

❖ Kamienica kultury

Kamienica Kultury została wyposażona w **2 gaśnice** proszkowe o masie środka gaśniczego 4 kg, na każdej kondygnacji po 1 szt.

Rozmieszczenie gaśnic przedstawiają Załączniki do niniejszej instrukcji.

4.1. Zasady rozmieszczenia gaśnic

Ilość gaśnic została dobrana zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach. Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2kg (lub 3dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać na każde 100m² powierzchni obiektu w strefie pożarowej ZL oraz na każde 300m² powierzchni strefy pożarowej PM poniżej 500 MJ/m².

Lokalizacja podręcznego sprzętu gaśniczego uwidoczniona jest w budynku przy pomocy obowiązujących znaków zgodnie z PN-EN ISO 7010:2012 Symbole graficzne -- Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa -- Zarejestrowane znaki bezpieczeństwa.

Przy rozmieszczaniu gaśnic należy zachować następujące zasady:

- ❖ gaśnice powinny być umieszczane w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy wejściach, przejściach i korytarzach, przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń, w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (grzejniki, piece),
- ❖ do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości, co najmniej 1 m,
- ❖ odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m.

4.2. Rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego.

Środki gaśnicze oraz sprzęt gaśniczy oznacza się literowym symbolem grup pożarów do zwalczania, których sprzęt ten oraz środki gaśnicze są przeznaczone i tak:

- A. do gaszenia pożarów ciał stałych, które paląc się nie tylko powodują płomień, ale także ulegają rozżarzeniu np. drewna, papieru, gumy,
- B. do gaszenia pożarów cieczy i ciał stałych, które paląc się ulegają stopieniu np. benzyny, polietylenu, smoły,
- C. do gaszenia pożarów gazów palnych np. metanu, acetylenu, propanu,
- D. do gaszenia pożarów metali palnych np. magnezu, sodu, uranu,
- F. do gaszenia pożarów tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych (oleje jadalne i tłuszcze np. w urządzeniach do pieczenia i smażenia oraz w przynależnych do nich filtrach i wyciągach – okapach kuchennych).

Wodą nie wolno gasić:

- ❖ urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem,
- ❖ cieczy łatwo zapalnych lżejszych od wody,
- ❖ metali alkalicznych gwałtownie reagujących z wodą np. sól, potas,
- ❖ substancji, które reagując z wodą wydzielają gaz zapalny np. karbid,
- ❖ materiałów pylistych.

4.3. Zasady użycia sprzętu gaśniczego.

- ❖ **Gaśnice proszkowe**

Gaśnice proszkowe i agregaty proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się przede wszystkim na ich działaniu inhibitującym (przerywającym) proces palenia, będącym reakcją chemiczną. Proszki grupy ABC przeznaczone są do gaszenia pożarów materiałów stałych, cieczy i gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem. Gaśnice i agregaty proszkowe stosuje się przede wszystkim tam gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu.

Sposób użycia gaśnicy proszkowej: wyciągnąć zawleczkę, wyciągnąć wąż z uchwytu, skierować strumień środka gaśniczego na źródło ognia i nacisnąć dźwignię.

❖ Gaśnice śniegowe

Gaśnice i agregaty śniegowe przeznaczone są do gaszenia w zarodku pożarów cieczy palnych, gazów (np. metan, propan, acetylen) oraz pożarów instalacji i urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem. Działanie gaśnicze dwutlenku węgla polega na silnym oziębieniu palących się materiałów oraz zmniejszeniu stopnia nasycenia mieszaniny palnej tlenem.

Sposób użycia gaśnicy śniegowej: uruchomienie gaśnicy śniegowej następuje poprzez odkręcenie zaworu butli, strumień środka gaśniczego skierować do ogniska pożaru. Należy uważać na bardzo niską temperaturę na wylocie z prądownicy (-78°C).

❖ Gaśnice płynowe

Gaśnice płynowe przeznaczone są do gaszenia pożarów ciał stałych, np. tworzyw sztucznych, tkanin, papieru, drewna oraz cieczy palnych. Działanie gaśnicze polega na schładzaniu palącego się materiału oraz odcięciu dopływu powietrza do sfery spalania.

Sposób użycia gaśnicy płynowej: wyciągnąć zabezpieczenie, nacisnąć dźwignię zaworu, wąż skierować na źródło ognia. Używać w pozycji pionowej.

Zabrania się gaszenia tymi gaśnicami urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem.

4.4. Konserwacja urządzeń gaśniczych.

Aby urządzenia gaśnicze funkcjonowały w sprawny i niezawodny sposób muszą być poddawane okresowym przeglądom, konserwacji lub remontom.

Konserwację gaśnic przeprowadza wyspecjalizowana firma zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

Konserwację hydrantów wewnętrznych, co 5 lat powierza się wyspecjalizowanym firmom. Wężę pożarnicze będące na wyposażeniu hydrantów wewnętrznych poddawane są próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych. Na bieżąco należy sprawdzać kompletność szafek hydrantowych – polega to na sprawdzeniu, czy znajduje się w nich wąż, prądownica i zawór oraz czy zapewniony jest odpowiedni do nich dostęp.

Badania i przeglądy instalacji mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe budynku przeprowadzają firmy/osoby posiadające stosowne kwalifikacje i uprawnienia, zgodnie z obowiązującymi przepisami

w tym zakresie. Właściciel obiektu, zobowiązany jest do dokonywania wpisów z przeprowadzenia w/w badań do książki obiektu na podstawie sporządzonych protokołów.

Potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania.

5.1. Potencjalne źródła powstania pożaru.

- ❖ Nieostrożność osób:
  - porzucenie niedopałka zapałki lub papierosa do palnego kosza na śmieci lub pomiędzy inne palne przedmioty,
  - pozostawienie nie wyłączzonego z sieci grzejnika elektrycznego, kuchenki, na podstawie palnej nie odizolowanej lub niedostatecznie odizolowanej od podłoża palnego,
  - stosowanie otwartego ognia w miejscach z materiałami palnymi,
  - wykonywanie prac remontowych w pomieszczeniach przy użyciu palników spawalniczych bez należytego zabezpieczenia,
  - operowanie otwartym ogniem lub niezabezpieczonymi odpowiednio urządzeniami,
  - pozostawienie palnych przedmiotów w pobliżu urządzeń grzejnych.
- ❖ Wady i braki w instalacji i urządzeniach elektroenergetycznych:
  - przeciążenia instalacji i urządzeń,
  - zwarcia,
  - stosowanie prowizorycznych instalacji,
  - grzanie się styków i złączy,
  - prądy upływu.
- ❖ Wyładowania atmosferyczne:
  - uszkodzenie zwodów lub uziomów instalacji piorunochronnej,
  - zbyt duży opór uziemień lub złe wykonanie uziemień.
- ❖ Samozapalenia:
  - aktywacja tlenu przez substancje palne,
  - utlenianie.
- ❖ Elektryczność statyczna.
- ❖ Wady urządzeń mechanicznych.
- ❖ Podpalenia:
  - umyślne,
  - nieumyślne.

5.2. Pośrednie przyczyny powstania pożarów.

Pośrednimi przyczynami powstawania pożarów w przedmiotowym obiekcie mogą być:

- ❖ brak odpowiednich przepisów organizacyjno – porządkowych,
- ❖ zła organizacja pracy,

- ❖ lekceważenie przepisów, zaniedbywanie obowiązków,
- ❖ brak porządku i czystości,
- ❖ niewłaściwy stan techniczny urządzeń,
- ❖ brak odpowiednich urządzeń zabezpieczających,
- ❖ brak planowej działalności techniczno – organizacyjnej w kierunku podniesienia stanu bezpieczeństwa pożarowego.

5.3. Przyczyny rozszerzenia się pożaru.

Przyczynami rozprzestrzeniania się ewentualnych pożarów na terenie budynku może być:

- ❖ niezauważenie pożaru w początkowej fazie rozwoju,
- ❖ opóźnione zaalarmowanie straży pożarnej o powstałym pożarze,
- ❖ brak umiejętności u pracowników opanowania pożaru w zarodku przez niewłaściwe użycie podręcznego sprzętu gaśniczego,
- ❖ brak lub niesprawność podręcznego sprzętu gaśniczego,
- ❖ palne konstrukcje oraz nagromadzenie materiałów palnych w miejscu powstania pożaru,
- ❖ utrudniony dostęp do miejsca, w którym powstał pożar,
- ❖ utrudniony dojazd do miejsca zdarzenia dla jednostek straży pożarnej.

5.4. Zagrożenia dla życia i zdrowia ludzkiego podczas pożaru.

Zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego podczas pożaru mogą wynikać z następujących zjawisk i warunków:

- ❖ zatrucia wydzielającymi się gazami toksycznymi podczas tlenia się materiałów palnych, szczególnie tworzyw sztucznych,
- ❖ oparzeń ciała przez płomienie oraz rozgrzane przedmioty,
- ❖ silnego zadymienia dróg ewakuacyjnych,
- ❖ nieprzestrzegania obowiązujących zasad przygotowania wewnętrznych dróg ewakuacyjnych (zastawienie przedmiotami lub przekroczenie długości dojsć do wyjść),
- ❖ niezachowania spokoju i wywołanie paniki, co może doprowadzić do nieodpowiedzialnych zachowań osób prowadzących ewakuację.

Zapobieganie możliwości powstawania pożarów.

Do podstawowych obowiązków wszystkich użytkowników obiektu należy zapobieganie możliwości powstania pożaru. W tym celu niezbędne jest przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych.

Zgodnie z aktualnymi przepisami w celu zapewnienia bezpiecznej eksploatacji obiektu należy zapewnić prawidłowe warunki ewakuacji ludzi poprzez utrzymywanie drożności poziomych dróg ewakuacyjnych. Dodatkowo w celu niedopuszczenia do powstania pożaru należy wprowadzić w obiekcie zakaz:

- ❖ Używania ognia otwartego, w tym zakaz palenia tytoniu.

- ❖ Użytkowania instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanych okresowym kontrolom.
- ❖ Rozpalania ognia, wypalania wierzchniej warstwy gleby i traw, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów.
- ❖ Składowania poza budynkiem w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki sąsiedniej materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu.
- ❖ Użytkowania elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.
- ❖ Przechowywania materiałów palnych oraz stosowania elementów wystroju i wyposażenia wnętrza z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
  - urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C,
  - linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 kV;
- ❖ Stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki.
- ❖ Instalowania opraw oświetleniowych oraz sprzętu instalacji elektrycznych (wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe) bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.
- ❖ Składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących do ewakuacji lub umieszczania na tych drogach przedmiotów w sposób zmniejszający ich szerokość lub wysokość.
- ❖ Zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji.
- ❖ Lokalizowania elementów wystroju wnętrza, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno – budowlanych.
- ❖ Uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do:
  - gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
  - źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
  - wyjść ewakuacyjnych,
  - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej,
  - krat zewnętrznych i okiennic, które powinny otwierać się od wewnątrz pomieszczenia;
- ❖ Wprowadzić bezwzględny zakaz prowadzenia napraw i remontów przy instalacjach i urządzeniach elektroenergetycznych przez osoby nieupoważnione.

Harmonogram stałych terminów do przestrzegania ze względu na ochronę ppoż.

Nadzór nad eksploatacją i konserwacją instalacji i urządzeń elektroenergetycznych można powierzyć tylko i wyłącznie osobom posiadającym odpowiednie uprawnienia zawodowe. Wszystkie instalacje i urządzenia techniczne należy utrzymywać i użytkować w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymogami ustalonymi przez producenta. Obowiązkowe jest terminowe poddawanie przeglądowi technicznemu następujących instalacji:

Lp.	Rodzaj instalacji	Zakres przeglądu	Czasookres wykonania
1	Instalacja elektryczna	Pomiar napięć, obciążeń, sprawdzenie skuteczności działania środków ochrony przeciwpożarowej, pomiar rezystancji uziemień roboczych, ochronnych, sprawdzenie ciągłości przewodów ochrony przeciwporażeniowej, pomiar rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji.	1 rok
2	Instalacja odgromowa	Badania okresowe lub w przypadku przebudowy albo zmiany funkcji obiektu.	5 lat
3	Instalacja wentylacyjna	Usuwanie zanieczyszczeń z przewodów wentylacyjnych.	Co najmniej 1 w roku, jeżeli częstotliwość nie wynika z warunków użytkowania.
4	Instalacja gazowa	Kontrola sprawności urządzeń.	1 rok
5	Centrala Sygnalizacji Pożarowej	Sprawdzenie stanu połączenia przewodu ochronnego, uziemiającego lub zerującego, z obudową centrali oraz oczyszczenie zacisków baterii akumulatorów.	6 miesięcy
		Sprawdzenie stanu naładowania baterii akumulatorów.	1 rok
6	Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	Sprawdzenie zadziałania wyłącznika – kontrola w rozdzielni elektrycznej, czy zadziałanie wyłącznika przeciwpożarowego prądu spowodowało zadziałanie głównego wyłącznika. Sprawdzenie podtrzymania zasilania urządzeń i systemów, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru (centrale systemów ppoż., hydroforne ppoż. itd.)	1 rok
7	Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne	Sprawdzenie oświetlenia pod względem funkcjonalnym (np. symulacja uszkodzenia oświetlenie podstawowego). Pomiar natężenia oświetlenia. Pomiar czasu utrzymania oświetlenia ewakuacyjnego po zaniku oświetlenia głównego.	1 rok

Zasady postępowania na wypadek pożaru i innego miejscowego zagrożenia.**8.1. Zasady alarmowania**

- ❖ Każdy, kto zauważy nawet najmniejszy pożar, lub inne zdarzenie lub uzyskał informację o pożarze czy zagrożeniu zobowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:
  - Wszystkie osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru narażone na jego skutki, poprzez uruchomienie przycisku ROP oraz werbalnie,
  - **PAŃSTWOWĄ STRAŻ POŻARNĄ – 998 lub 112,**
  - Wójta lub jego zastępcę (bądź inną osobę upoważnioną w drodze odrębnych ustaleń).
- ❖ Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:
  - Gdzie się pali – nazwę obiektu, dokładny adres, szczegóły dojazdu,

- Co się pali, – np. które pomieszczenie, jakie materiały,
- Czy istnieje zagrożenie dla ludzi lub czy w pobliżu znajdują się jakieś materiały łatwo zapalne,
- Numer telefonu, z którego podejmuje się informacje oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA: nigdy nie rozłączamy się z dyspozytorem, jako pierwsi. Po potwierdzeniu przyjęcia meldunku należy odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie około 2 minut na ewentualne sprawdzenie.

❖ W razie potrzeby zaalarmować również:

- **POGOTOWIE RATUNKOWE 999 lub 112**
- **POLICJA 997 lub 112**
- **POGOTOWIE GAZOWE 992**
- **POGOTOWIE ENERGETYCZNE 991**

8.2. Zasady postępowania pracowników do czasu przybycia jednostek ratowniczych

- ❖ Równoległe z zaalarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo – gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego oraz do ewakuacji osób z zagrożonych pomieszczeń.
- ❖ Do czasu przybycia jednostek ratowniczo – gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej, kierownictwo akcją przejmuje osoba do tego wyznaczona drogą odrębnych postanowień lub w razie jej nieobecności osoba najbardziej energiczna i opanowana.
- ❖ Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo – gaśniczej powinna:
  - w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania zagrożonego życia ludzkiego, a następnie ewakuacji mienia,
  - wyłączyć na polecenie kierującego akcją dopływ prądu elektrycznego i gazu do pomieszczeń objętych pożarem,
  - użyć odpowiedni podręczny sprzęt gaśniczy do palących się materiałów (rodzaju pożaru grupy A, B, C, D, F),
  - usunąć z zasięgu ognia możliwie wszystkie materiały palne, a w szczególności materiały mogące spowodować wybuch, itp.,
  - pozamykać drzwi oddzielające pomieszczenie objęte pożarem od pomieszczeń sąsiednich,
  - otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar należy zachować szczególną ostrożność. Wskazane jest schowanie się za ścianę od strony klamki w drzwiach oraz zasłonięcie twarzy.
  - wchodząc do zadymionych pomieszczeń lub przechodząc przez nie, należy ograniczyć ilość wdychanych produktów spalania. Poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliżej podłogi i zasłaniać usta, np. wilgotną chustką.
  - nie otwierać bez potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,

- nie podejmować działań powodujących ryzyko utraty zdrowia lub życia ludzi,
- nie podejmować próby gaszenia ognia jeżeli ogień może zablokować Ci drogę ucieczki lub rozprzestrzenia się za szybko.

8.3. Zasady współdziałania z kierującym akcją ratowniczą.

Z chwilą powiadomienia straży należy wyznaczyć przewodnika, który przy wejściu do obiektu lub na drodze dojazdowej będzie oczekiwał jej przybycia i doprowadzi ją na miejsce pożaru lub innego zagrożenia. W momencie przybycia straży pożarnej osoba kierująca działaniami ratowniczymi ma obowiązek krótko poinformować dowódcę przybyłej jednostki o dotychczasowych wydanych poleceniach i przebiegu akcji gaśniczej i ewakuacyjnej oraz podporządkować się jego rozkazom. Przybycie straży pożarnej nie zwalnia pracowników obiektu z dalszej pracy w zakresie działań gaśniczych oraz ewakuacji ludzi i mienia, które to czynności należy wykonywać zgodnie z jej wskazaniami. Jeżeli dowódca jednostek ratowniczych uzna udział tych osób w akcji ratowniczo – gaśniczej za zbędny, należy się usunąć w takie miejsce, aby nie przeszkadzać w dalszych działaniach.

Warunki i organizacja ewakuacji.

Ewakuacja ludzi to przemieszczanie się osób znajdujących się w niebezpieczeństwie do miejsc bezpiecznych na zewnątrz budynku lub do innej strefy pożarowej. Ewakuacja w swoim założeniu jest działaniem zorganizowanym, dlatego też znajomość zasad oraz wyrobienie umiejętności praktycznych jest jednym z podstawowych problemów bezpieczeństwa ewakuacji. W sytuacji zagrożenia życia i zdrowia działanie użytkowników obiektu powinno być pozbawione cech improwizacji, przypadkowości i paniki. W sytuacji stresu spowodowanego nagłym, niebezpiecznym zdarzeniem zostaje znacznie upośledzona zdolność racjonalnego działania, dlatego działania personelu do czasu przybycia jednostek ochrony przeciwpożarowej odbywają się według pewnych, ustalonych wcześniej schematów. Decyzję o ewakuacji podejmuje osoba wyznaczona do tego typu działań, posiadająca odpowiednie predyspozycje do kierowania grupami osób.

Ewakuacja odbywa się w trzech etapach:

- ❖ pierwszy etap związany jest z poruszaniem się w pomieszczeniach w kierunku drzwi wyjściowych z tego pomieszczenia,
- ❖ drugi etap związany jest z poruszeniem się po drogach ewakuacyjnych do wyjścia ewakuacyjnego końcowego,
- ❖ trzeci etap to wyjście na zewnątrz budynku i przemieszczenie się do miejsca zbiórki.

Z każdego miejsca w obiekcie, w którym mogą przebywać ludzie, należy zapewnić odpowiednie warunki ewakuacji, umożliwiające szybkie i bezpieczne opuszczanie strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów.

9.1. Techniczne warunki ewakuacji.

Warunki ewakuacji w budynkach Urzędu Gminy są następujące:

- 1) z każdego miejsca w obiekcie, przeznaczonego do przebywania ludzi, jest zapewniona możliwość ewakuacji w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku, bezpośrednio albo drogami komunikacji ogólnej,
- 2) wyjścia z pomieszczeń na drogi ewakuacyjne są zamykane drzwiami,
- 3) w pomieszczeniach, od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną albo na zewnątrz budynku, zapewnione jest przejście ewakuacyjne o długości nieprzekraczającej **40 m** w strefie pożarowej (ZL),
- 4) przejście **nie prowadzi** łącznie przez **więcej niż trzy** pomieszczenia,
- 5) szerokość przejścia ewakuacyjnego w pomieszczeniu przeznaczonym na pobyt ludzi przyjęto proporcjonalnie do liczby osób, do których ewakuacji ono służy, przyjmując **co najmniej 0,6 m na 100 osób, lecz nie mniej niż 0,9 m**,
- 6) łączną szerokość drzwi w świetle, stanowiących wyjścia ewakuacyjne z pomieszczenia, obliczono proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać w nim równocześnie, przyjmując **co najmniej 0,6 m szerokości na 100 osób**, przy czym najmniejsza szerokość drzwi w świetle ościeżnicy **wynosi 0,9 m**,
- 7) drzwi wieloskrzydłowe, stanowiące wyjście ewakuacyjne z pomieszczenia oraz na drodze ewakuacyjnej mają co najmniej jedno, nieblokowane skrzydło drzwiowe **o szerokości nie mniejszej niż 0,9 m w świetle**,
- 8) szerokość drzwi na drodze ewakuacyjnej z klatki schodowej, prowadzącej na zewnątrz budynku – **co najmniej 1,2 m**,
- 9) szerokość drzwi stanowiących wyjście ewakuacyjne z budynku - **co najmniej 1,2 m**,
- 10) szerokość poziomej drogi ewakuacyjnej obliczono proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać jednocześnie na danej kondygnacji budynku, przyjmując **co najmniej 0,6 m na 100 osób, lecz nie mniej niż 1,4 m**,
- 11) dopuszcza się zmniejszenie szerokości poziomej drogi ewakuacyjnej do 1,2 m, jeżeli jest ona przeznaczona do ewakuacji nie więcej niż 20 osób,
- 12) wysokość dróg ewakuacyjnych nie mniej niż wymagane **2,2 m**, natomiast wysokość lokalnego obniżenia 2 m, przy czym długość obniżonego odcinka drogi nie może być większa niż 1,5 m,
- 13) skrzydła drzwi, stanowiących wyjście na drogę ewakuacyjną, nie mogą, po ich całkowitym otwarciu, zmniejszać wymaganej szerokości tej drogi (zastosowano samozamykacze lub wykładane na ścianę),
- 14) zabrania się zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji,
- 15) zabrania się blokowania drzwi przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru,

- 16) nie stosuje się do celów ewakuacji drzwi obrotowych lub podnoszonych i rozsuwanych,
- 17) nie występują pomieszczenia, do których jest możliwe niespodziewane przedostanie się mieszanin wybuchowych lub substancji trujących, duszących bądź innych, mogących utrudnić ewakuację,
- 18) nie występuje pomieszczenie, w którym są wymagane co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne oddalone od siebie o co najmniej 5 m,
- 19) nie występuje hol oraz nie występuje ciąg pieszy (pasaż) i przekryty dziedziniec wewnętrzny,
- 20) nie występuje korytarz o długości powyżej 50 m.

Drzwi, i inne zamknięcia otworów o wymaganej klasie odporności ogniowej powinny być zaopatrzone w urządzenia, zapewniające samoczynne zamykanie otworu w razie pożaru. Należy też zapewnić możliwość ręcznego otwierania drzwi służących do ewakuacji. Wymagane wymiary należy rozumieć, jako uzyskane z uwzględnieniem wykończenia powierzchni elementów budynku, a w odniesieniu do szerokości drzwi, jako wymiary w świetle ościeżnicy. Grubość skrzydła drzwi po otwarciu oraz wymiar klamki nie mogą pomniejszać wymaganej szerokości (wymiaru) otworu drzwi w świetle ościeżnicy.

W budynku (N) nie zachodzi obowiązek stosowania klatki schodowej jako obudowanej, zamkniętej drzwiami i oddymianej, także z uwagi na zachowane parametry długości dojścia ewakuacyjnego.

W budynku **w części nadziemnej** wymagane graniczne wymiary schodów stałych, służących celom ewakuacji:

- 1) minimalna szerokość użytkowa biegu – 1,2 m,
- 2) minimalna szerokość użytkowa spocznika – 1,5 m,
- 3) maksymalna wysokość stopni - 0,175 m,
- 4) maksymalna liczba stopni w jednym biegu schodów stałych – 17,
- 5) szerokość stopni stałych schodów wewnętrznych powinna wynikać z warunku określonego wzorem: $2h + s = 0,6$ do 0,65 m, gdzie: „h” oznacza wysokość stopnia, „s” - jego szerokość,
- 6) biegi i spoczniki schodów oraz pochylnie służące do ewakuacji - klasa odporności ogniowej R 30, żelbetowe z materiałów niepalnych.

W budynku **w części podziemnej** o charakterze techniczno – gospodarczym bez pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi wymagane graniczne wymiary schodów stałych:

- 1) minimalna szerokość użytkowa biegu – 0,8 m,
- 2) minimalna szerokość użytkowa spocznika – 0,8 m,
- 3) maksymalna wysokość stopni - 0,2 m,
- 4) maksymalna liczba stopni w jednym biegu schodów stałych – 17,
- 5) szerokość stopni stałych schodów wewnętrznych powinna wynikać z warunku określonego wzorem: $2h + s = 0,6$ do 0,65 m, gdzie: „h” oznacza wysokość stopnia, „s” - jego szerokość,
- 6) biegi i spoczniki schodów oraz pochylnie służące do ewakuacji - klasa odporności ogniowej R 60, żelbetowe z materiałów niepalnych.

łącną szerokość użytkową biegów oraz łączną szerokość użytkową spoczników w klatkach schodowych, stanowiących drogę ewakuacyjną, obliczono proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać równocześnie na kondygnacji, na której przewiduje się obecność największej ich liczby, przyjmując co najmniej 0,6 m szerokości na 100 osób, lecz nie mniej niż określono w przepisach techniczno-budowlanych.

Dopuszczalna długość dojścia ewakuacyjnego w strefie pożarowej ZL III:

- 1) przy jednym dojściu - 30 m, w tym nie więcej niż 20 m na poziomej drodze ewakuacyjnej,
- 2) przy co najmniej 2 dojściach – 60 m dla dojścia najkrótszego; dla drugiego dojścia 120 m; dojścia te nie mogą się pokrywać ani krzyżować.

Zabronione jest składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno – budowlanych.

Zabronione jest lokalizowanie elementów wystroju wnętrza, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno – budowlanych.

❖ **Przejście ewakuacyjne**

Dopuszczalna długość przejścia ewakuacyjnego w strefie pożarowej ZL nie może przekroczyć 40m i nie może prowadzić przez więcej niż 3 pomieszczenia. Długości przejść ewakuacyjnych nie są przekroczone. Szerokość przejść ewakuacyjnych w pomieszczeniach wynosi co najmniej 0,9 m.

❖ **Dojścia ewakuacyjne**

Ewakuacja ze strefy pożarowej ZL III korytarzem oraz klatką schodową do wyjścia na zewnątrz obiektu. Długości dojść ewakuacyjnych w obiekcie nie są przekroczone.

❖ **Szerokość drogi ewakuacyjnej**

W obiekcie korytarze o szerokości powyżej 120cm, dla ewakuacji do 20 osób i szerokości powyżej 140cm dla ewakuacji powyżej 20 osób. Drzwi w obiekcie prowadzące na drogi ewakuacyjne wykładane na ścianę (niezawężające dróg ewakuacyjnych) bądź wyposażone w samozamykacz. Szerokości wyjść ewakuacyjnych z pomieszczeń przeznaczonych na pobyt do 3 osób – minimum 0,8m, szerokości wyjść z pozostałych pomieszczeń minimum 0,9m. Szerokość wyjść ewakuacyjnych z korytarzy w obiekcie nie mniejsza niż 120cm.

Z poszczególnych pomieszczeń do celów ewakuacyjnych służą korytarze komunikacyjne.

Obudowa poziomych dróg ewakuacyjnych w klasie minimum EI 30.

Obiekt należy oznakować zgodnie z normą PN-EN ISO 7010:2012 Symbole graficzne -- Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa -- Zarejestrowane znaki bezpieczeństwa.

❖ **Punkt zbiórki po ewakuacji.**

Punkt zbiórki po ewakuacji znajduje się po drugiej stronie ulicy na chodniku na wysokości przejścia dla pieszych przy drodze dla pieszych prowadzącej do Urzędu Poczтового.

9.2. Środki i sposoby ogłaszania alarmu o zagrożeniu.

Ogłoszenie ewakuacji można dokonać donośnym głosem.

Hasłem do rozpoczęcia ewakuacji będzie okrzyk: **UWAGA!!! POŻAR!!! EWAKUACJA!!!** **Jeden sposób ewakuacji winien być znany przez wszystkich pracowników urzędu.**

Osoba, która pierwsza zauważyła pożar lub inne zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi winna niezwłocznie zaalarmować głosem o tym osoby znajdujące się w zagrożonym rejonie. Osoba, która zauważyła zagrożenie powiadamia Państwową Straż Pożarną oraz inne służby ratownicze oraz przystępuje do gaszenia pożaru lub likwidacji miejscowego zagrożenia.

9.3. Organizacja ewakuacji.

- ❖ Decyzja o przeprowadzeniu ewakuacji powinna być przeprowadzona szybką analizą zaistniałego bądź potencjalnego zagrożenia dla ludzi i mienia celem ograniczenia jej do osób znajdujących się w pomieszczeniach najbardziej zagrożonych. Jeżeli istnieje taka potrzeba, należy podjąć decyzję o ewakuacji całego stanu osobowego oraz w drugiej kolejności mienia o największej wartości dokumentacyjnej lub materialnej.
- ❖ Decyzję o przeprowadzeniu ewakuacji podjąć może Wójt, zastępca, upoważniony pracownik lub osoba najbardziej energiczna i opanowana, który prowadzi ewakuację do czasu przybycia odpowiednich jednostek.
- ❖ Zarządzający przebiegiem ewakuacji powinien zachować spokój i opanowanie, aby nie doprowadzić do paniki. Wszystkie osoby przebywające w obiekcie zobowiązane są bezwzględnie do wzięcia udziału w ewakuacji ludzi oraz zabezpieczenia wartościowego mienia. Osoby znajdujące się w chwili zaistnienia zdarzenia w poszczególnych pomieszczeniach opuszczają je kierując się do wyjścia zgodnie ze znakami ewakuacyjnymi i wskazaniem prowadzących ewakuację.
- ❖ Ewakuację osób należy prowadzić zgodnie ze znakami ewakuacyjnymi rozmieszczonymi na ciągach komunikacyjnych, kierując osoby zawsze z danego pomieszczenia do wyjścia na klatkę schodową i na zewnątrz budynku. Znaki ewakuacyjne mają za zadanie ukierunkowanie w obiekcie ruchu strumieni ludzkich zgodnie z przyjętą koncepcją ewakuacji. Podczas ewakuacji należy wybierać drogi i kierunki ewakuacji najbardziej bezpieczne, nieobjęte jeszcze pożarem i dymem.
- ❖ Należy upewnić się czy wszystkie osoby opuściły pomieszczenia znajdujące się w budynku, a szczególnie w pobliżu miejsca zagrożonego pożarem lub innym zdarzeniem i czy nie został ktoś odcięty od dróg ewakuacyjnych.
- ❖ Wszystkie osoby znajdujące się w pomieszczeniach i rejonie objętym pożarem, są zobowiązane bezwzględnie do podporządkowania się poleceniom wydawanym przez kierującego akcją ratowniczą.

- ❖ Z chwilą przybycia Jednostek Ratowniczo – Gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej kierownictwo akcją obejmuje dowódca przybyłych jednostek, a prowadzący dotychczas akcję jest zobowiązany udzielić informacji o aktualnej sytuacji, podjętych środkach i sposobie prowadzenia akcji oraz zaawansowaniu ewakuacji, czy nie pozostały osoby w zagrożonym rejonie, jak również podporządkować się jego poleceniom.

9.4. Zasady prowadzenia ewakuacji.

- ❖ Osoba, która zauważyła pożar lub inne zagrożenie, niezwłocznie zgłasza ten fakt Wójtowi lub innemu upoważnionemu pracownikowi, który podejmuje decyzję o ewakuacji. Jednocześnie zawiadamia telefonicznie odpowiednie do zdarzenia służby.
- ❖ Sygnałem do ogłoszenia ewakuacji jest głośny okrzyk „**UWAGA – POŻAR – EWAKUACJA!**”
- ❖ Jako pierwszych ewakuuje się ludzi przebywających w strefie największego zagrożenia, a przede wszystkim z pomieszczeń znajdujących się na kierunku rozprzestrzeniania się frontu pożaru.
- ❖ Należy udzielić niezbędnej pomocy osobom, które nie są w stanie samodzielnie opuścić strefy zagrożenia.
- ❖ Podczas prowadzenia ewakuacji w celu uniknięcia paniki i chaosu organizacyjnego należy zachować spokój, starać się nie okazywać podniecenia i zdenerwowania.
- ❖ Ewakuacja winna odbywać się najkrótszą możliwą do przebycia drogą do wyjścia na zewnątrz.
- ❖ W ramach dostępnych środków należy zapewnić łączność wzajemną osób uczestniczących w akcji ewakuacyjnej, a po przybyciu jednostek ratowniczo – gaśniczych z kierującym akcją – dowódcą.
- ❖ Osoby opuszczają pomieszczenia i udają się zgodnie ze znakami ewakuacyjnymi rozmieszczonymi na ciągach komunikacyjnych, kierując się zawsze z danego miejsca do wyjścia na klatkę i na zewnątrz pomieszczenia.
- ❖ Drzwi do pomieszczeń biurowych NIE zamyka się na klucz.
- ❖ Osoby opuszczające budynek zabierają ze sobą wyłącznie rzeczy osobiste (okrycie, torebki, dokumenty itp.).
- ❖ Wszyscy użytkownicy budynków opuszczają go przez drzwi ewakuacyjne na zewnątrz budynku do ustalonego miejsca zbiórki.
- ❖ Wyznaczona przez Wójta osoba dokonuje sprawdzenia stanu osobowego pracowników i po stwierdzeniu, że jest on pełny przekazuje tę wiedzę prowadzącemu akcję ewakuacyjną.
- ❖ Pracownicy posiadający samochody zaparkowane w pobliżu budynku pozostają w gotowości do opuszczenia swoimi pojazdami terenu obiektu w celu zwolnienia miejsca dla pojazdów Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych mogących brać udział w gaszeniu pożaru.
- ❖ Osoby opuszczające budynek, jako pierwsze każdym z wyjść ewakuacyjnych zapobiegają powracaniu osób do środka budynku.

- ❖ Ewakuowane osoby należy skupić w miejscach bezpiecznych i tam potrzebującym udzielić odpowiedniej pomocy np. medycznej.

9.5. Postępowanie w pomieszczeniach zadymionych.

Przebywając lub wchodząc do pomieszczeń zadymionych podczas ewakuacji ludzi i mienia należy pamiętać o niebezpieczeństwie, jakie niosą gazy pożarowe, dym i należy postępować wg niżej podanych zasad:

- ❖ Drzwi do pomieszczeń należy uchylić stopniowo stojąc przy ścianie tak, aby ewentualny podmuch nie został skierowany bezpośrednio na nas.
- ❖ Należy mieć przy sobie koc gaśniczy lub inny podobny materiał dla ochrony osobistej lub ewentualnej ochrony osoby ewakuowanej.
- ❖ Wskazane jest dokonywanie penetracji zadymionych pomieszczeń w dwie osoby, z których jedna zabezpiecza drugą.
- ❖ Przy dużym zadymieniu po drogach komunikacji ogólnej należy poruszać się w pozycji jak najbardziej przyziemnej, gdyż w dolnej strefie pomieszczeń panuje najmniejsze zadymienie i stężenie gazów pożarowych oraz stosunkowo niska temperatura.
- ❖ W celu zachowania orientacji należy poruszać się przy ścianach, barierkach itp. innych elementach budowlanych.
- ❖ Chcąc ograniczyć przedostawanie się drażniącego dymu do ustroju stosujemy prowizoryczne zabezpieczenie w postaci np. zmoczonej chusteczki przyłożonej do ust i nosa.
- ❖ Czas przebywania w strefie zadymienia należy ograniczyć do minimum.

Prace niebezpieczne pożarowo.

Prace niebezpieczne pożarowo są to prace remontowo – budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz lub na dachach obiektów, na przyległych do niego terenach, a także prace remontowo – budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem. Najczęściej występującymi pracami niebezpiecznymi pod względem pożarowym są prace spawalnicze, malarskie, impregnacyjne, izolacyjne i dekarские. Prace niebezpieczne pożarowo, które w przyszłości mogą być wykonywane na terenie budynków Urzędu Gminy będą przeprowadzane przez firmy zewnętrzne posiadające uprawnienia do ich wykonywania. Prace te można rozpocząć po wcześniejszym uzyskaniu pisemnej zgody Wójta.

10.1. Czynności poprzedzające prace niebezpieczne pożarowo.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu obowiązany jest do:

- ❖ Oceny zagrożenia pożarowego w miejscu przeprowadzania prac niebezpiecznych pożarowo,

- ❖ Ustalenia rodzaju przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru,
- ❖ Wskazania osoby odpowiedzialnej za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy,
- ❖ Zapewnienia wykonywania prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- ❖ Zaznajomienia osoby wykonujące prace niebezpieczne pożarowo z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

10.2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo.

- ❖ Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo jak spawanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie itp. w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadującymi z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych.
- ❖ Przygotowanie obiektu i pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:
  - Oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń.
  - Odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych występujących w opakowaniach palnych.
  - Zabezpieczeniu przed działaniem, np. odprysków spawalniczych materiałów, których usunięcie na bezpieczną odległość jest niemożliwe, przez osłonięcie ich arkuszami blachy, płytami gipsowymi, kocem ppoż. itp.
  - Sprawdzeniu czy znajdujące się w sąsiednim pomieszczeniu materiały lub przedmioty podatne na skutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń.
  - Uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzonych prac.
  - Zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacji z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo.
  - Sprawdzeniu czy w miejscu planowanych prac lub pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich lub innych, przy użyciu substancji łatwo zapalnych.
  - Przygotowaniu w miejscu dokonywania prac m.in.:
    - Napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki, np. drut spawalniczy, elektrody itp.

- Materiałów osłonowych i izolacyjnych, a także urządzeń niezbędnych do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac oraz podręcznego sprzętu gaśniczego.
  - Zapewnieniu stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.
- ❖ Prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, można prowadzić jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości.
  - ❖ Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy, w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację wszystkich źródeł pożaru.
  - ❖ Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo w budynku, pomieszczeniu oraz pomieszczeniach sąsiednich, należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek oznaki pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić również po upływie 4 godzin licząc od czasu zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo.
  - ❖ Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
  - ❖ Butle z gazami technicznymi mogą znajdować się w obiekcie wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.

10.3. Obowiązki osób nadzorujących prace niebezpieczne pożarowo.

- ❖ Znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników.
- ❖ Dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń, stanowisk, przewidziane w zezwoleniu na ich przeprowadzenie. Wzór zezwolenia na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo stanowi załącznik do niniejszej instrukcji.
- ❖ Sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć.
- ❖ Wstrzymywać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości.
- ❖ Brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.

10.4. Obowiązki wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo.

Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:

- ❖ Sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyce zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzenia pożaru.
- ❖ Znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru.
- ❖ Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo.
- ❖ Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego.
- ❖ Rozpoczynanie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie osoby wyznaczonej do nadzorowania prac.
- ❖ Poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo.
- ❖ Przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu/nadzorującemu.
- ❖ Meldowanie bezpośrednio przełożonemu/nadzorującemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w czasie wykonywania prac.
- ❖ Dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia, w celu stwierdzenia czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru.
- ❖ Wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

Zasady zaznajamiania pracowników z przepisami ppoż. i zapisami instrukcji.

11.1. Cel i podstawa szkolenia.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy o ochronie przeciwpożarowej każda osoba fizyczna i prawna obowiązana jest zabezpieczyć użytkowany obiekt przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

Aby możliwe było skuteczne wypełnienie tego obowiązku pracownik powinien znać charakter i rodzaj występujących zagrożeń, zasady przeciwdziałania im oraz sposób postępowania w stanach zagrożenia. Nie bez znaczenia jest również odpowiednia motywacja, związana z poczuciem odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje, współpracowników oraz całego obiektu, w tym własnego miejsca pracy. Przytoczone warunki stanowić powinny główny cel szkolenia pracownika w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Obowiązek organizacji stosownego szkolenia ciąży na właścicielu (użytkowniku, zarządcy) obiektu i wynika bezpośrednio z art. 4 ust.1 pkt. 4a Ustawy o ochronie przeciwpożarowej, przy czym przepisy przeciwpożarowe nie określają trybu szkolenia, jego zakresu i częstotliwości. Natomiast w obowiązującym Rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 2004 nr 180 poz. 1860 z późn. zm.) zostały określone szczegółowe zasady szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, obejmującego między innymi problematykę ochrony przeciwpożarowej.

11.2. Zakres szkoleń przeciwpożarowych.

Zgodnie z ww. Rozporządzeniem, pracodawcy są zobowiązani do przeprowadzenia szkolenia wstępnego oraz okresowego w dziedzinie bhp, których jednym z elementów są zagadnienia związane z ochroną przeciwpożarową.

Podczas szkolenia pracownik powinien uzyskać szczegółowe informacje przede wszystkim w zakresie:

- ❖ Zasad odpowiedzialności za bezpieczeństwo obiektu.
- ❖ Rodzaju występujących zagrożeń (pożarowych i innych miejscowych), w tym:
  - Właściwości palnych materiałów występujących w obiekcie,
  - Przyczyn powstawania pożarów i wybuchów,
  - Możliwości rozprzestrzeniania się dymu i ognia,
  - Wpływu stanu porządków w obiekcie na poziom zabezpieczenia.
- ❖ Zastosowanych w obiekcie zabezpieczeń takich jak:
  - Podział na strefy pożarowe,
  - Rodzaj urządzeń przeciwpożarowych,
  - Rodzaj urządzeń gaśniczych.
- ❖ Zasad ewakuacji ludzi i mienia w szczególności:
  - Techniczne i organizacyjne warunki ewakuacji,
  - Zachowanie się w strefach zadymienia,
  - Miejsca zbiórki dla ewakuowanych,
  - Zabezpieczenie ważnych dokumentów i mienia.
- ❖ Zasad postępowania w przypadku zagrożenia, w tym:
  - Sposób, możliwość i zasady alarmowania po zauważeniu niebezpieczeństwa,
  - Możliwości ratowania osób narażonych na bezpośrednie niebezpieczeństwo,
  - Zasady ewakuacji ludzi z obiektu,
  - Sposób likwidacji zagrożenia i ograniczenia jego rozprzestrzeniania.

11.3. Dokumentacja szkoleniowa.

Przeprowadzenie szkolenia bhp powinno być udokumentowane. Po odbyciu przeszkolenia wstępnego pracownik podpisuje Kartę szkolenia wstępnego BHP. Po odbyciu szkolenia okresowego, każdemu pracownikowi wystawiane jest zaświadczenie potwierdzające odbycie takiego

przeszkolenia. Dokumentację szkoleniową należy przechowywać w aktach osobowych pracownika. Szkolenie wstępne przeprowadza pracownik służby BHP, natomiast szkolenie okresowe z zakresu zagadnień ppoż. prowadzone będzie przez osobę do tego uprawnioną, posiadającą tytuł inżyniera pożarnictwa lub mającą ukończony kurs inspektora ochrony przeciwpożarowej.

Wykaz przepisów i norm.

- ❖ Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 736, 1169).
- ❖ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332).
- ❖ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz. 690 ze zm.).
- ❖ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109, poz. 719).
- ❖ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. Nr 124, poz. 1030).
- ❖ PN-EN ISO 7010:2012 Symbole graficzne -- Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa -- Zarejestrowane znaki bezpieczeństwa.
- ❖ PN-EN 1838:2013-11 Zastosowania oświetlenia – Oświetlenie awaryjne.
- ❖ PN-EN 62305-1:2008 Ochrona odgromowa – Część 1: Zasady ogólne.
- ❖ PN-B-02852 Ochrona przeciwpożarowa budynków -- Obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczanie względnego czasu trwania pożaru.

Załączniki

Załącznik 1 Oświadczenie pracownika

.....
Miejscowość, data

.....
Imię i nazwisko pracownika

.....
Stanowisko

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem/łam zapoznany/a z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi w obiektach Urzędu Gminy przy ul. Pomorskiej 18 w Pszczółkach, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

- 1) zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru na stanowisku pracy i w obiekcie,
- 2) postępowania na wypadek pożaru,
- 3) użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w miejscu pracy.

„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowień.

.....
podpis składającego oświadczenie

Załącznik 2 Zezwoleńie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo

ZEZWOLENIE NR .....

NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Miejsce pracy: .....
(kondygnacja pomieszczenie instalacja)

2. Rodzaj pracy: .....

3. Czas pracy: dnia ..... od godziny..... do godziny .....

4. Zagrożenie pożarowe/ wybuchowe/ w miejscu pracy: .....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru/wybuchu/: .....

6. Środki zabezpieczenia:

a) przeciwpożarowe: .....

b) bhp: .....

c) inne: .....

7. Sposób wykonania pracy: .....

8. Odpowiedzialni za:

a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających, i zabezpieczenie toku prac niebezpiecznych pożarowo:

Nazwisko i imię: ..... Wykonano.   Podpis: .....

b) wyłączenie rejonu prac spod napięcia

Nazwisko i imię: ..... Wykonano.   Podpis: .....

c) dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów w zakresie występowania niebezpiecznych stężeń:

Nazwisko i imię: ..... Wykonano.   Podpis: .....

d) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

Nazwisko i imię: ..... Wykonano.   Podpis: .....

Uwaga: niepotrzebne skreślić

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac

W dniu(ach) ..... od godziny..... do godziny .....

(zezwolenie jest ważne tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt.8).

.....
zezwalający

.....
wnioskujący

10. Prace zakończono w dniu ..... o godzinie .....

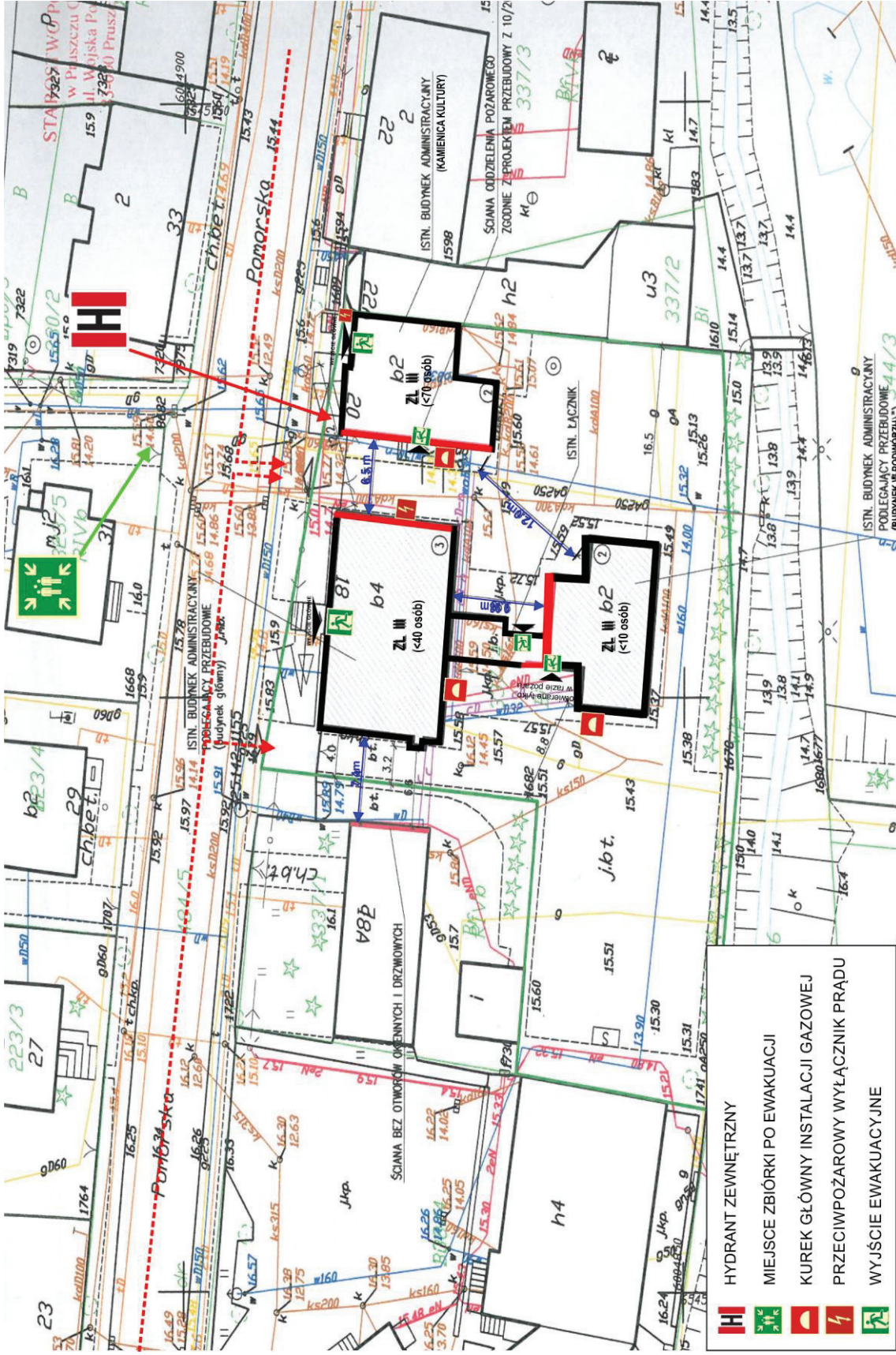
Wykonawca.....

Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprowadzone i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

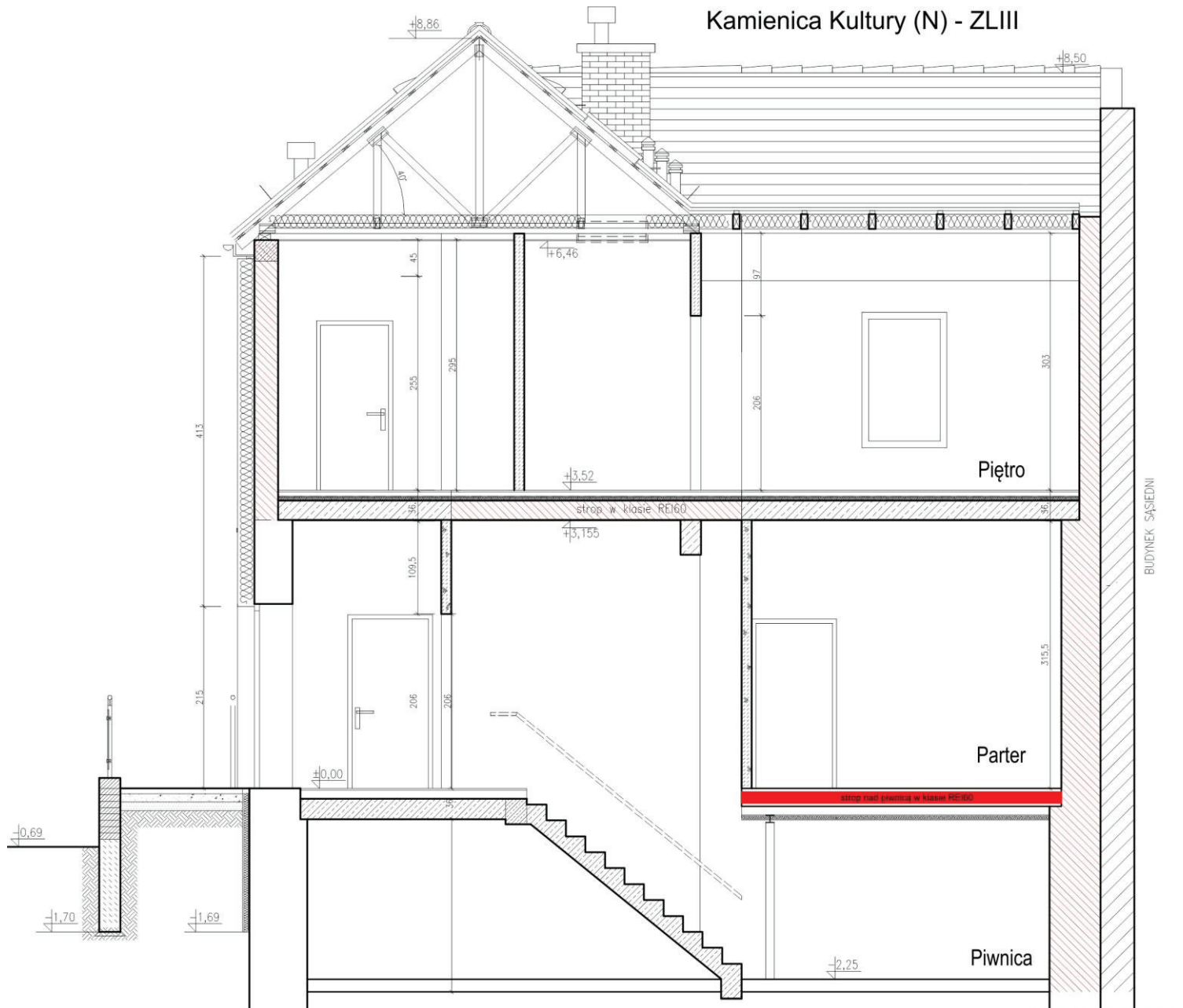
Stwierdzam odebranie robót

Skontrolował

Załącznik 3 Plan zagospodarowania terenu

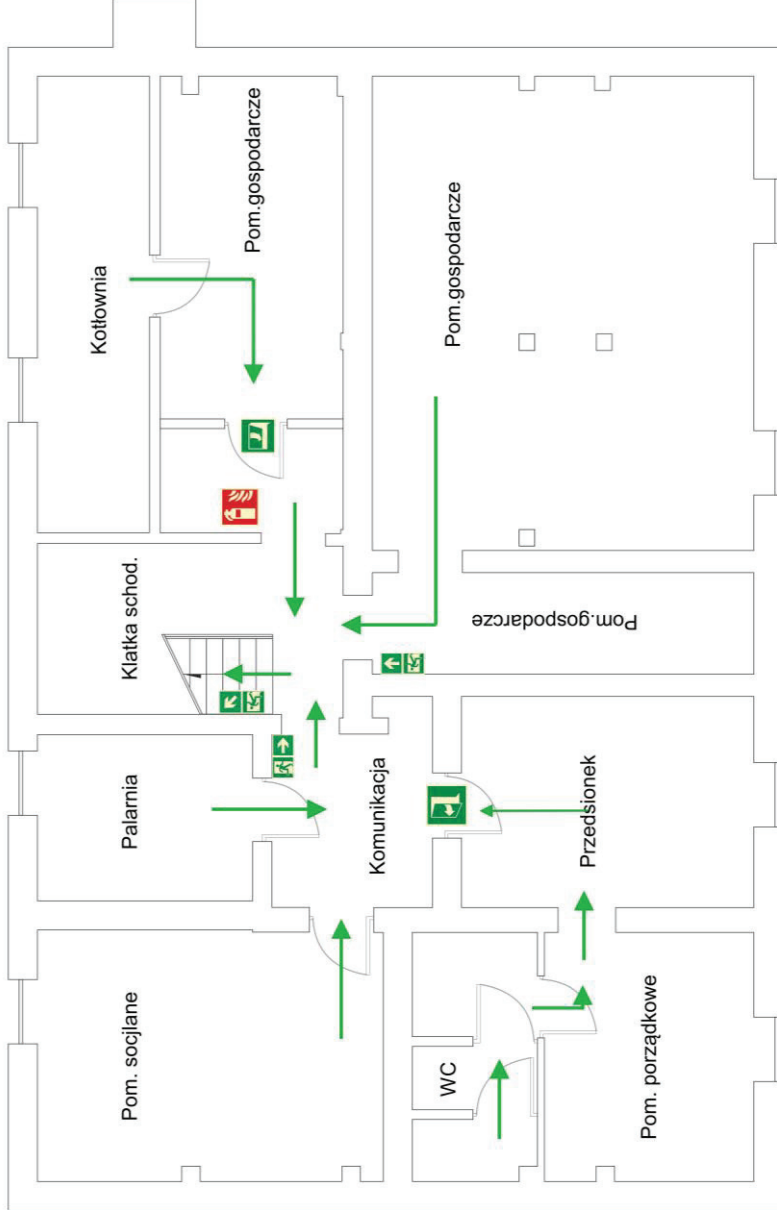

Załącznik 4 Kamienica Kultury front przekrój

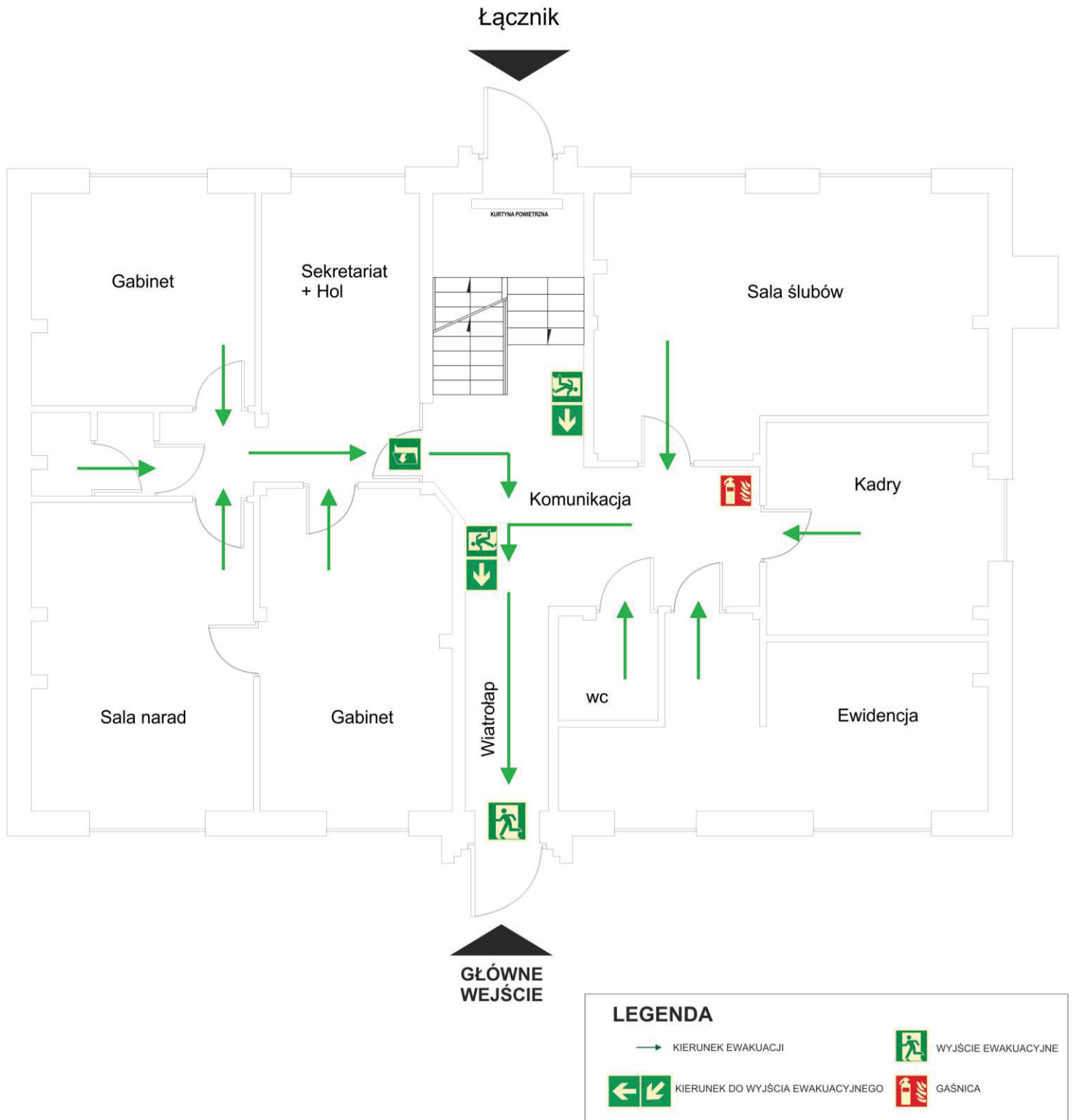
Załącznik 5 Plan obiektu – Budynek główny PIWNICA

(maksymalna liczba osób na kondygnacji – 10)

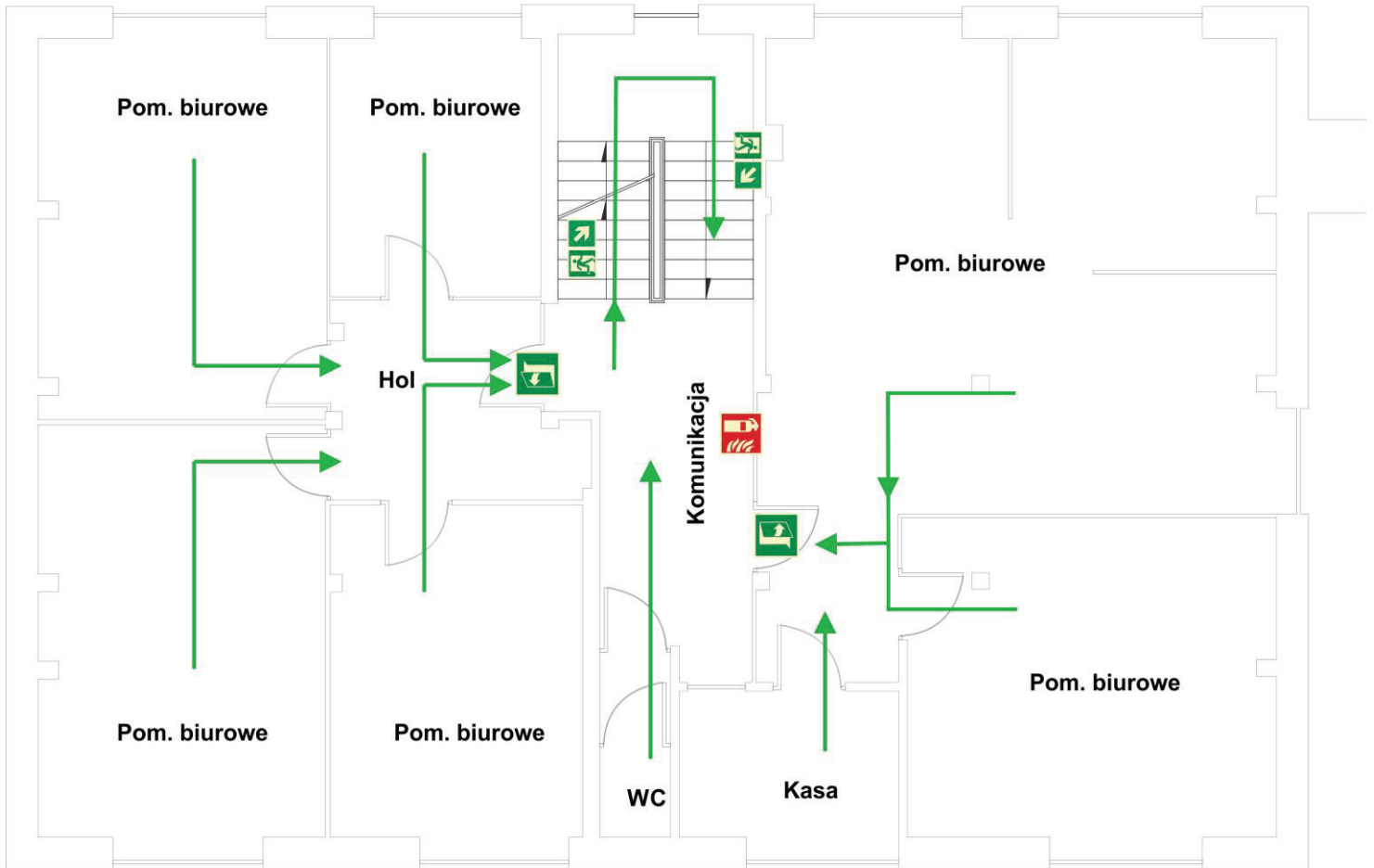
Załącznik 6 Plan obiektu – Budynek główny PARTER

(maksymalna liczba osób na kondygnacji – 10)

Załącznik 7 Plan obiektu – Budynek główny I PIĘTRO

(maksymalna liczba osób na kondygnacji – 10)

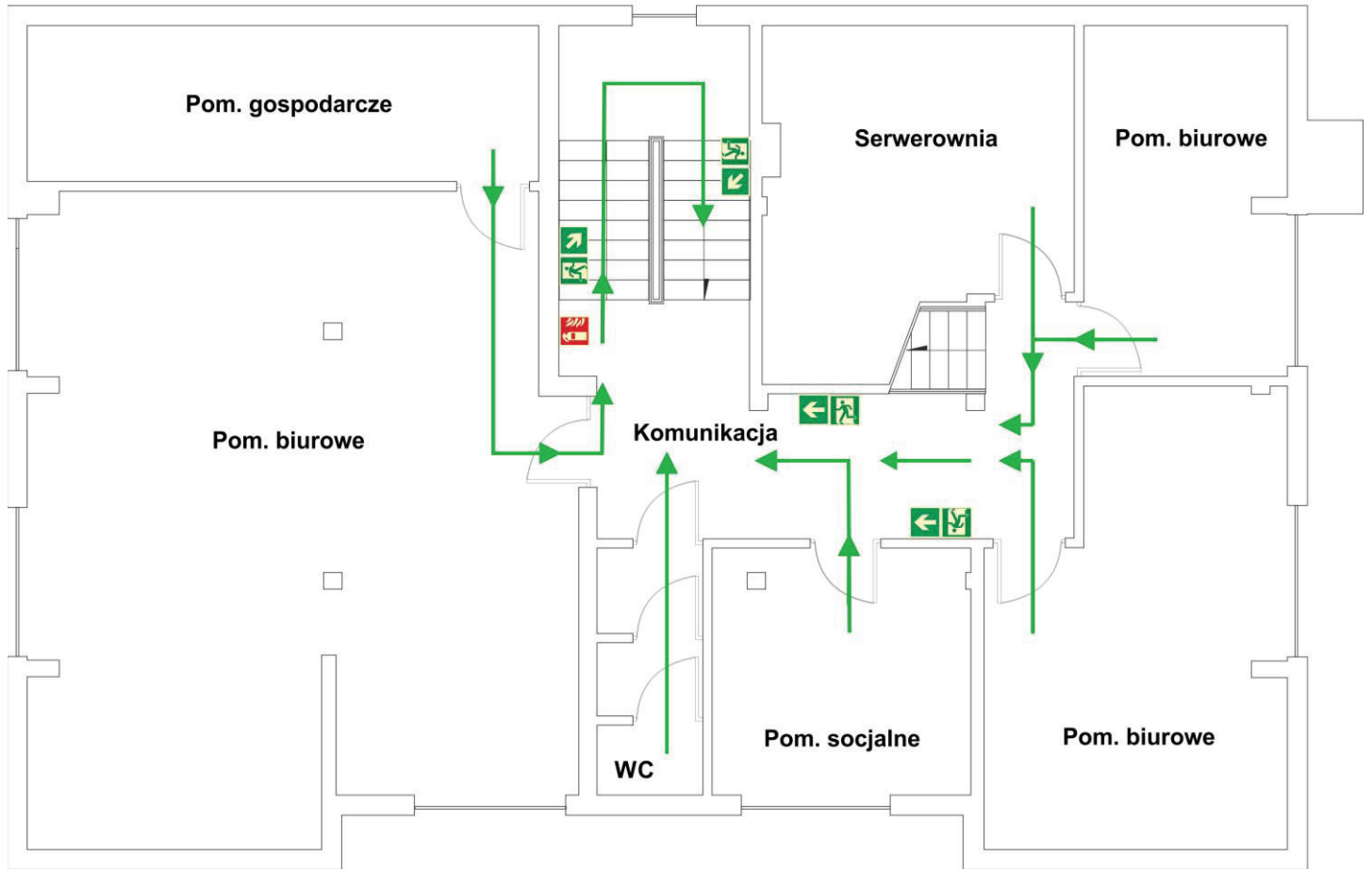

LEGENDA

 KIERUNEK EWAKUACJI	 WYJŚCIE EWAKUACYJNE
 KIERUNEK DO WYJŚCIA EWAKUACYJNEGO	 GAŚNICA

Załącznik 8 Plan obiektu – Budynek główny II PIĘTRO

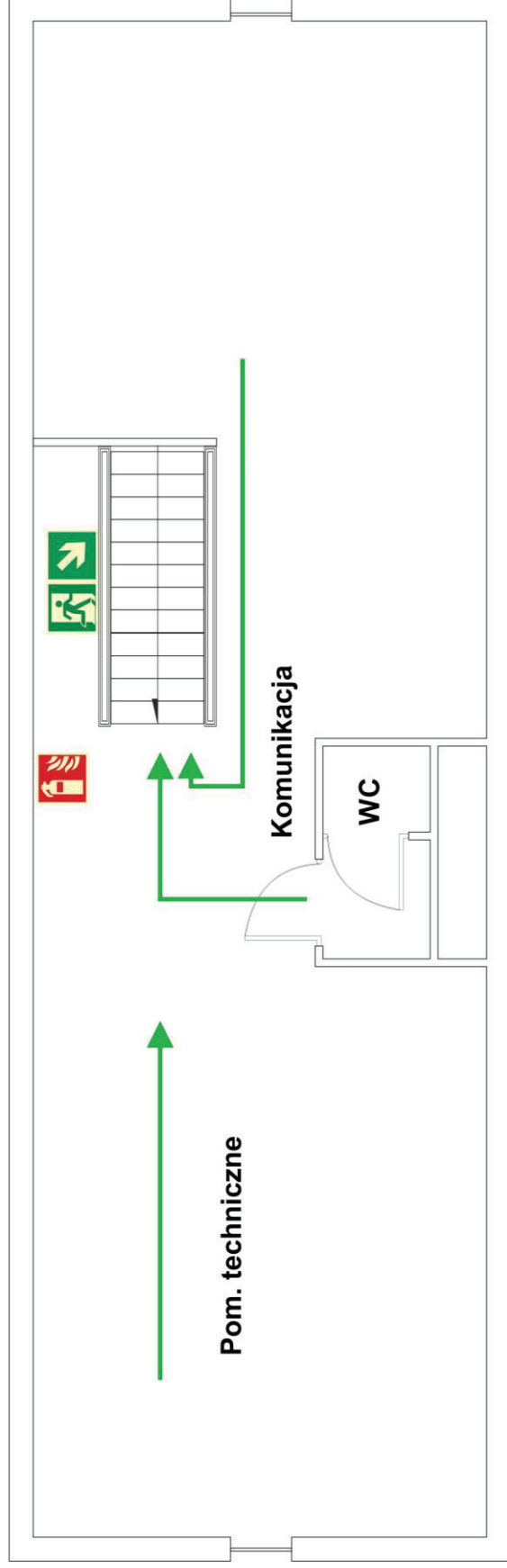
(maksymalna liczba osób na kondygnacji – 10)

LEGENDA

 KIERUNEK EWAKUACJI	 WYJŚCIE EWAKUACYJNE
 KIERUNEK DO WYJŚCIA EWAKUACYJNEGO	 GAŚNICA

Załącznik 9 Plan obiektu – Budynek główny PODDASZE NIEUŻYTKOWE

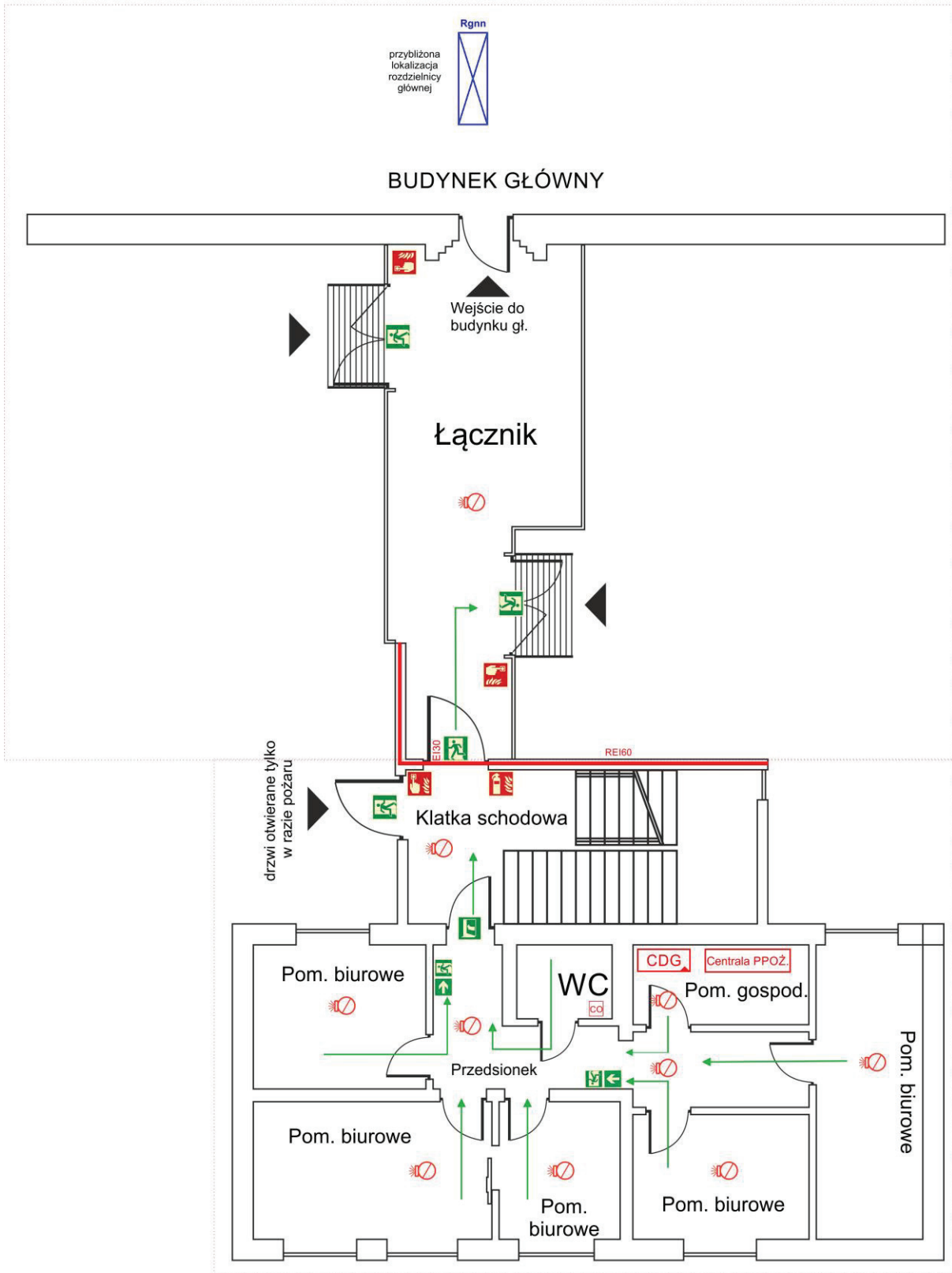

LEGENDA

- KIERUNEK EWAKUACJI
- KIERUNEK DO WYJŚCIA EWAKUACYJNEGO
- GAŚNICA

Załącznik 10 Plan obiektu – Budynek w podwórzu PARTER

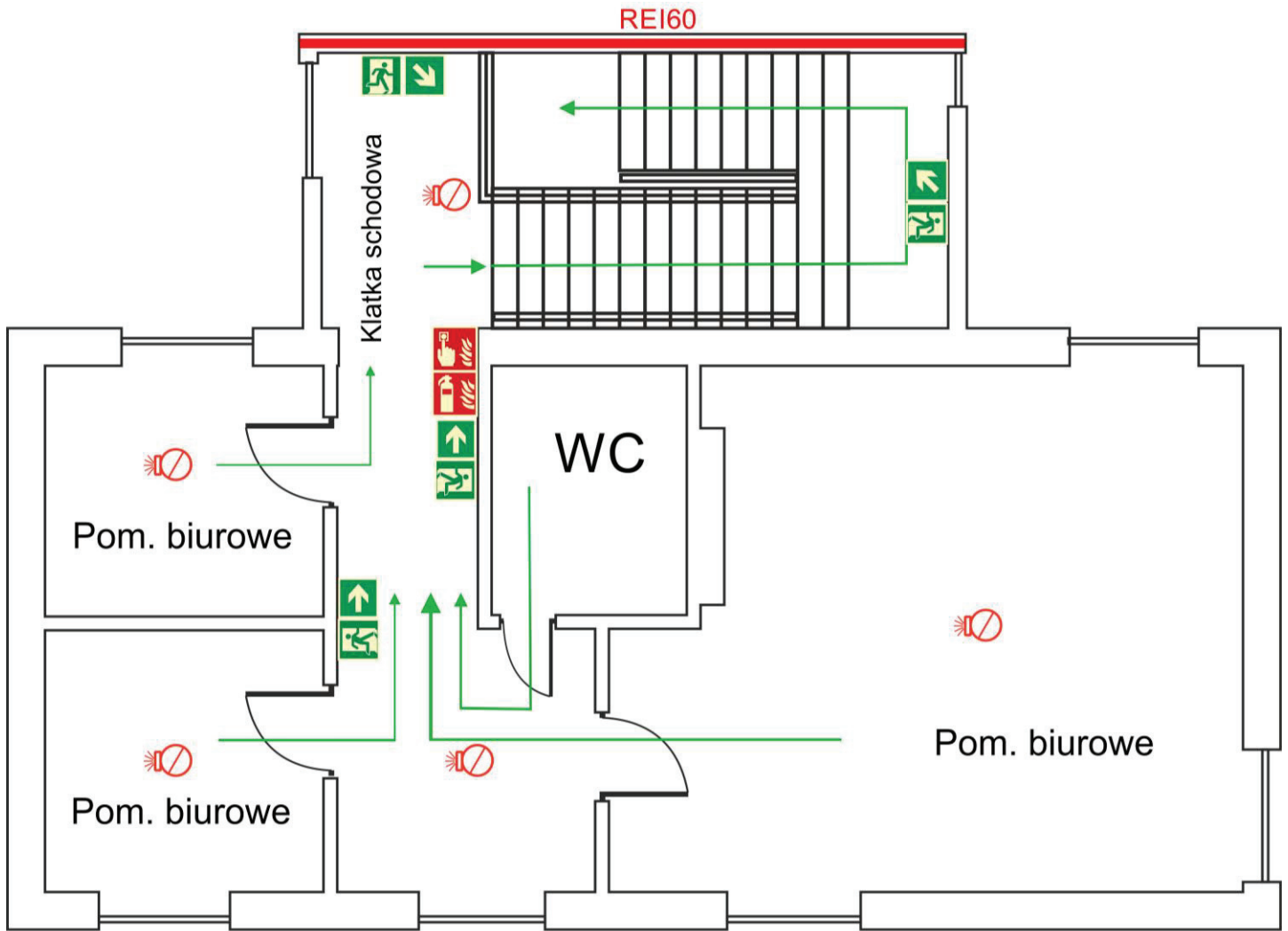
(maksymalna liczba osób na kondygnacji – 10)

LEGENDA			
	KIERUNEK EWAKUACJI		GAŚNICA
	WYJŚCIE EWAKUACYJNE		CZUJKA DYMU
	KIERUNEK DO WYJŚCIA EWAKUACYJNEGO		ROP - RĘCZNY OSTRZEGACZ POŻAROWY
	HYDRANT WEWNĘTRZNY		EI 30 REI 60 PARAMETRY ODDZIELENIA PRZECIWOPOŻAROWEGO HOLU
	CENTRALA DETEKCJI GAZU		PP - PRZYCISK PRZEWIETRZANIA
	CZUJKA GAZU		STREFA POŻAROWA

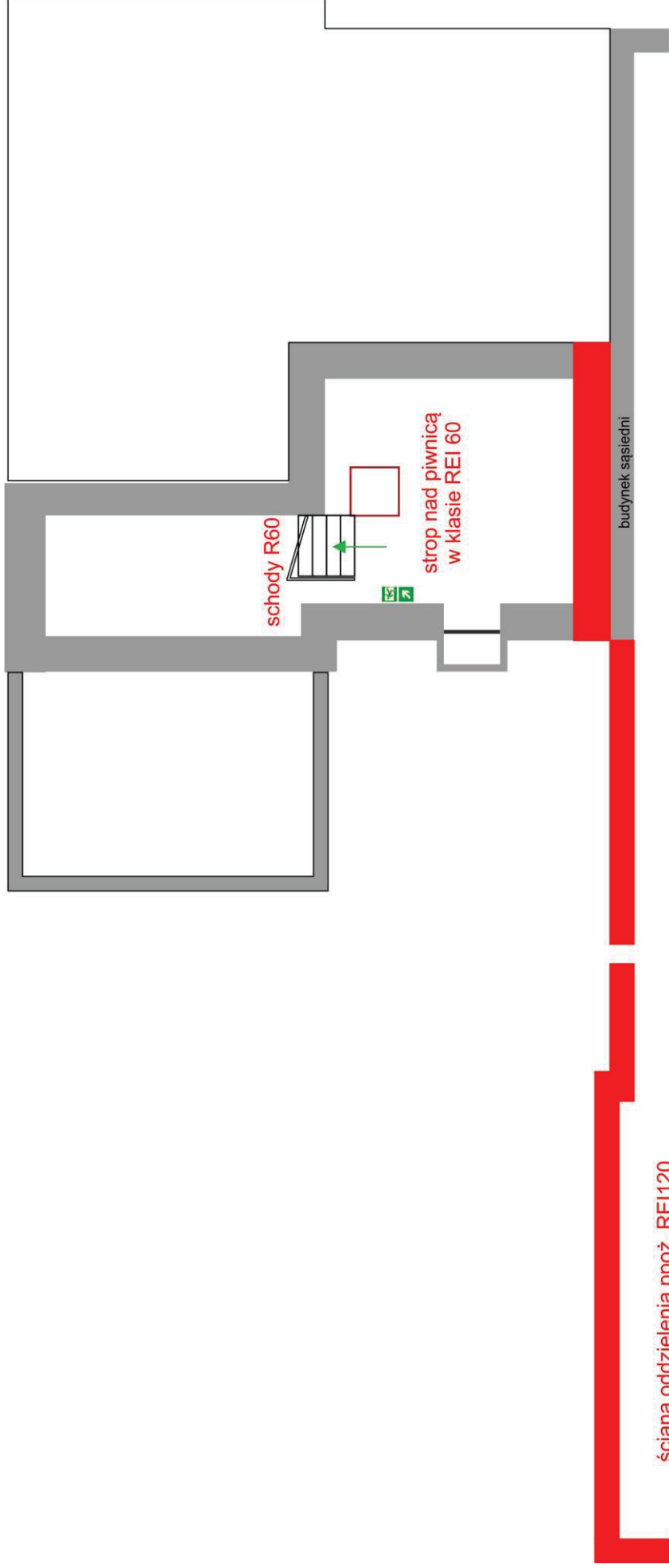
Załącznik 11 Plan obiektu – Budynek w podwórzu PIĘTRO

(maksymalna liczba osób na kondygnacji – 10)

LEGENDA			
	KIERUNEK EWAKUACJI		CZUJKA DYMU
	WYJŚCIE EWAKUACYJNE		ROP - RĘCZNY OSTRZEGACZ POŻAROWY
	KIERUNEK DO WYJŚCIA EWAKUACYJNEGO		PARAMETRY ODDZIELENIA PRZECIWPOŻAROWEGO HOLU
	HYDRANT WEWNĘTRZNY		PP - PRZYCIŚK PRZEWIETRZANIA
	GAŚNICA		

Załącznik 12 Plan obiektu – Kamienica Kultury PIWNICA

ściana oddzielenia ppoż. REI120

LEGENDA

→ KIERUNEK EWAKUACJI

WYJŚCIE EWAKUACYJNE

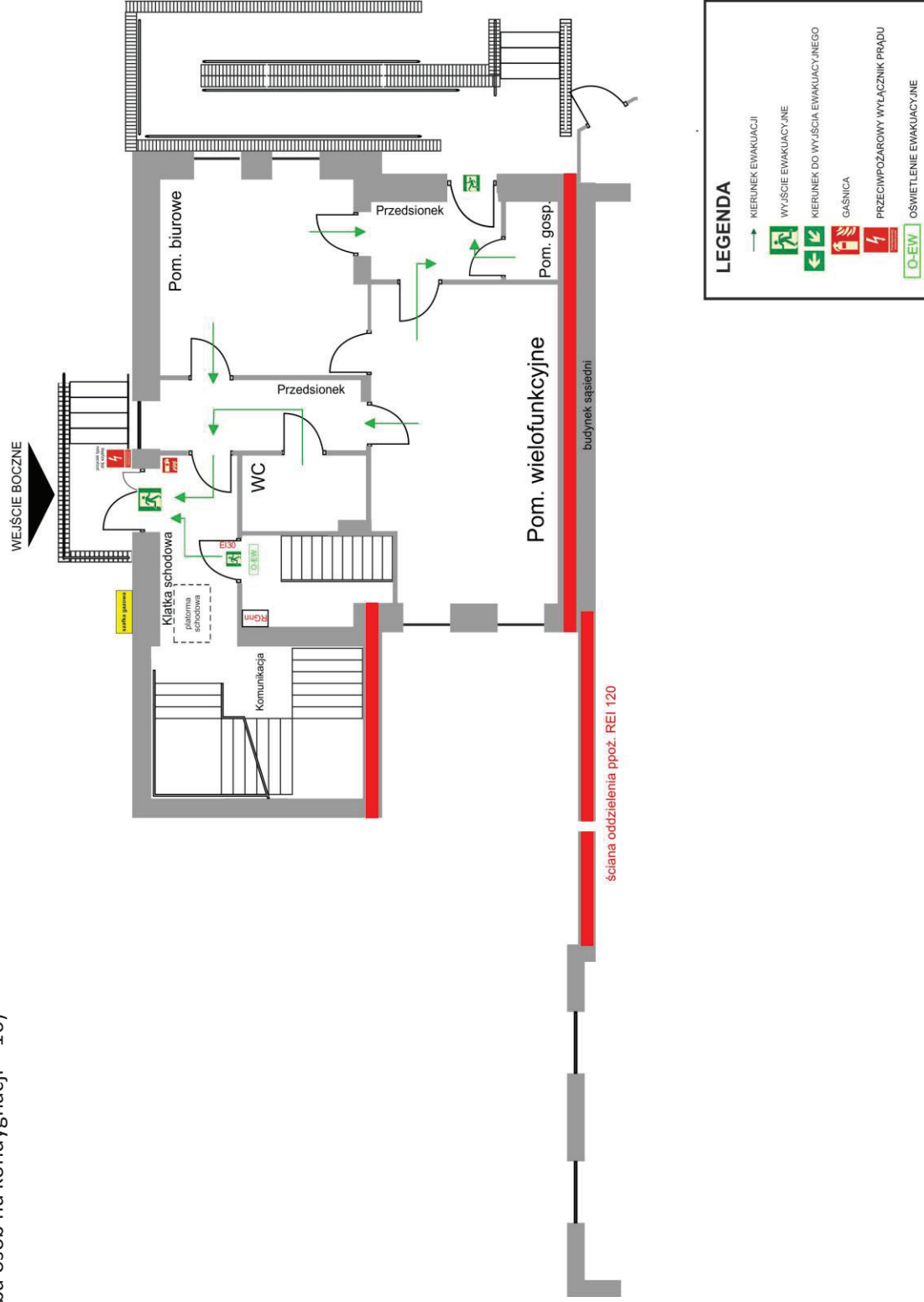
KIERUNEK DO WYJŚCIA EWAKUACYJNEGO

GASNIWA

Załącznik 13 Plan obiektu – Kamienica Kultury PARTER

(maksymalna liczba osób na kondygnacji – 10)

Załącznik 14 Plan obiektu – Kamienica Kultury PIĘTRO

(maksymalna liczba osób na kondygnacji – 40)

